

अभियान

ABHIYAN WEEKLY साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

www.abhiyanweekly.com

वर्ष : ३६ / अंक : १९ / २०७५ मंसिर २८ गते शुक्रबार / 14 Dec., 2018 / मूल्य रु. १०/-

राप्रपाले गुहाचो कांग्रेस

काठमाडौं। देशव्यापी पार्टी अभियानमा हिँडेका राप्रपाल अध्यक्ष कमल थापाले नेपाली कांग्रेसलाई हिन्दुवादमा उभिन आह्वान गरेका छन्। नेपाली कांग्रेस हिन्दुराष्ट्रको नीति पास गर्छ भने कार्यगत एकता गर्न तयार रहेको जनाउ दिएका छन्।

नेपाली कांग्रेसको आज बस्ते बैठकमा हिन्दुवादबारे निर्णय हुने बताइन्छ। नेपाली कांग्रेसले चुनावी घोषणापत्रमा हिन्दुवादबारे कही नबोलेकाले उसले चुनाव हारेको अनुभूति गरेको छ। सभापति मौन रहे पनि महासचिव सशांक कोइरालाले हिन्दुवाद कि धर्मनिरपेक्षताबारे जनमत संग्रह गर्नुपर्ने विचार पहिलेदेखि राख्दै आएका छन्। अन्य बरिष्ठ नेताहरू पनि हिन्दुराष्ट्र भन्न नसक्नु कांग्रेसको महाभूल भनेर आत्मालोचना गरिरहेका छन्।

नेपाली कांग्रेस प्रजातन्त्र जोगाउन र आमनागरिकले

>>> बाँकी ८ पेजमा

बर्दी खोल्न तयार रहे महानिरीक्षक खनाल

काठमाडौं। गत श्रावण ९० गते बलात्कारपछि हत्या गरिएकी कञ्चनपुरकी निर्मला पन्तका हत्यारहरूलाई बचाउन खोजेको भन्दै संघीय सांसदहरूले प्रहरी महानिरीक्षक सर्वेन्द्र खनालको राजिनामा माग गरेका छन्। संघीय संसदको दिगो विकास तथा सुशासन समितिको सोमवार बसेको बैठकमा सहभागी भएका समितिका सांसदहरूले निर्मला पन्त प्रकरणमा प्रहरीको भूमिका प्रति आकोश पोखरै जनतालाई सुरक्षा दिन नसभने व्यक्ति प्रहरी प्रमुख पदमा बसिरहन नैतिकताले नदिने बताउँदै राजिनामा माग गरेको हुन्।

निर्मला प्रकरणमा प्रहरीले गम्भीर लापाराहाई गरेर निर्देष्ट फसाउन खोजेर आफू उमिक्ने भदै अबत्यो वा ऊ कुनै बहानाबाजी गरेर प्रहरी नेतृत्व पन्छिन नपाउने धारणा सांसदहरूले राखेका थिए। समितिमा अहिलेसम्म

प्रहरीले गरेका काम कारबाहीका बारेमा जानकारी गराउन नेपाल प्रहरीका प्रहरी

>>> बाँकी ८ पेजमा

बलात्कारीलाई कोर्ट र कैद

काठमाडौं। हालैका दिनमा बालबलात्कारीविरुद्ध इण्डोनेशियाले कडा कानुन बनाएर दण्ड दिन सुरु गरेको छ। बालबलात्कारीलाई अदालतकै आदेशमा मणान्त हुनेगरी कोर्ट हानेर ५ वर्ष जेल सजाय दिएको समाचार सार्वजनिक भएको छ।

नेपालमा ५ वर्षका बालिकासमेत बलात्कार हुन थालेका छन्। ९३ वर्षकी बालिका निर्मला पन्तको बलात्कार र हत्यामा सरकार आफै रक्षात्मक भझरहेको छ। ७७ जिल्लामै नागरिक समाज आन्दोलित छ र बलात्कारीलाई दण्ड दिन दबाब दिइरहेका छन्।

सरकार देखियो, न्याय देखिएन भनेर नेकपाको सरकारको धज्जी उडाइरहेका छन्। नागरिक समाज सरकारले बलात्कारीलाई संरक्षण दिएको विश्वास गरिरहेको छ। आखिर सरकार एउटा बलात्कारीलाई जोगाएर लोकतन्त्र लजिज्जत हुनेगरी जनताविरोधी किन

>>> बाँकी ८ पेजमा

साल्ट ट्रेडिङ्लाई दुब्नबाट बचाऊ सरकार

काठमाडौं। २०७२ साल बैशाख १२ र त्यसपछि गएको भूकम्पको साढे तीन वर्ष भइसकेको छ। तर त्यसबेला क्षतिग्रस्त भएका सामुदायिक विद्यालयका लागि साल्टले भारतबाट फिकाएका करोडौका जस्तापाता अहिलेसम्म वीरगञ्ज मै अलपत्र परेका छन्। भूकम्पले गर्दा क्षतिग्रस्त भएका उपत्यका र उपत्यका बाहिरका सामुदायिक विद्यालय पुर्निर्माण गर्न भनेर सरकारको निर्देशनमा साल्ट ट्रेडिङ्ल कर्पोरेशनले भारतबाट जस्तापाता मगाएको थियो। साल्टले भारतको जिदल कम्पनीबाट २६ करोड ६ लाख रुपैयां बराबरका ३० लाख २२ हजार ६ सय ६२ केजी जस्तापाता आयात गरेको थियो।

साल्टले २०७२ श्रावण ६ गते देखि २१ गते सम्म भारतबाट वीरगञ्जको नाकाबाट जस्तापाता फिकाएर नेपाल खाद्य संस्थानको जग्गा भाडामा लिएर त्यही राखिएका छन्। जस्तापातामा अहिले खिया लाग्न थालेको भएपनि सरकारले कुनै निर्धार नगर्दा साल्ट ट्रेडिङ्ल कर्पोरेशनलाई तुलो घाटा पर्न सम्भावना रहेको छ। सरकारको निर्देशनमा साल्टले जस्तापाता मगाएको हुनाले सरकारले नै ति जस्तापाता खरिद गरी पुनर्निर्माणका लागि प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ। जस्तापाता खरिद गर्न सरकारले निर्देशन दिएका बेला साल्टले खरिद गरेका

>>> बाँकी ८ पेजमा

सल्लाहकारबाट होसियार

काठमाडौं। गत हप्ता सम्पन्न भएको विवादास्पद गैरसरकारी संस्थाको एसिया प्यासिफिक समिटमा सरकारको प्रत्यक्ष सल्लाहना लिएर राजनीतिक वलहरूमा विवाद र प्रतिवाद चलिरहेको छ। सरकारले प्रत्यक्ष सल्लाहना नभएको बताएतापनि समेलन स्थलमा हेर्दा सरकारको प्रत्यक्ष सल्लाहना भएको प्रष्ट रूपमै देख सकिन्थ्यो। अहिले त्यही विषयालाई लिएर सामाजिक सञ्जालदेखि सार्वजनिक स्थानहरूमा समेत केपी ओली नेतृत्वको सरकारको तिव्र आलोचना भईरहेको छ। प्रधानमन्त्रीसहित मन्त्रीहरूले बचाउ गर्ने प्रयास गरेपनि जनताले सरकारका कुरालाई विश्वास गर्न सकिरहेका छैन। आखिरी किन ? दुई तिहाईको सरकार भएपनि सरकारले पटक पटक भुट बोलको हुनाले जनताले सरकारलाई प्रत्याउन नसकेका हुन्।

अरु त अरु सत्तारूप नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीमित्री यो विषयालाई लिएर दुईधारा देखिएको छ भने अन्य दलहरूमा समेत खुलेर आलोचना गर्ने र मौन रहनेहरू फरक फरक धारमा देखिएका छन्। किन यस विषयमा सरकार नै प्रत्यक्ष रूपमा चुकेको देखिन्छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानमन्त्रीका सल्लाहकार बेलगाम, नियन्त्रण गर्न आवश्यक

सरकारी संयन्त्रमाथि अविश्वास बढ्दै

कम्पनीमार्फत सञ्चालन गर्ने भनिएतापनि त्यसम्बन्धी कानुन नै नबनेको हुनाले त्यस विषयमा सरकार चुकेको छ। मुलुकमा रहेका सात प्रदेशमध्येका ६ वटा प्रदेशमा कम्युनिष्ट पार्टीकै सरकार

सरकारकै सिक्दै गएका छन्।

संविधानमा व्यवस्था भएको सम्बन्धानिक व्यवस्थालाई स्थीकार गर्दै त्यसे अनुरूप अधि बद्नुपर्नेमा ओली सरकार पछिल्लो सयमा आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ। हालै सम्पन्न भएको विवादास्पद एसिया प्यासिफिक समिटको विषयमा ओली सरकार सबैभन्दा बढी विवादित भएको छ। एउटा गैरसरकारी संस्थाको कार्यक्रममा सिंगो सरकारनै लाग्नु र धर्म प्रचारको मुख्य उद्देश्य राख्ने गर्न गरिएको संस्थाको कार्यक्रममा सरकार नै सहभागि हुनु भनेको संविधानको मर्म र भावना विपरितको कार्य हो।

समेलनको समापन नभएसम्म प्रधानमन्त्री आफ्नो सरकारी निवास छोडेर पाँचतारे होटलमा बास बस्तुको उद्देश्य र रहस्य के हो त्यो जनताले थाहा पाउनुपर्दछ। पछिल्लो सयममा

>>> बाँकी ८ पेजमा

चोरी गर्न पाउने माग पुरा नगर

काठमाडौं। नेपाल विचित्रको देश बद्दे गएको छ। कही व्यक्तिहरू न्याय नपाएको भन्दै न्यायको माग गर्दै सडक आन्दोलनमा छन्। भने कोही व्यवसायीहरू चोर्न पाउनुपर्दछ भन्दै आन्दोलनमा उत्रिएका छन्। मुलुकलाई आवश्यक पर्न इच्छन बोकेन ट्याकर चालकहरूले पटक पटक आफूहरूले चोर्न पाउनुपर्दछ भन्दै आन्दोलन गरिरहेका छन्। ट्याकर चालकहरूले घुमाउरो भासामा तेल चोर्न पाउनुपर्ने माग नेपाल आयल निगमसँग राख्दै हड्डताले गरिरहेका छन्। नेपाल आयल निगमले कोही महिना अगाडि विभिन्न बहानामा हुने इच्छन चुहावट र चोरी नियन्त्रण गर्न भनेर लकिङ्ग प्रणाली ट्याकरमा जडान गरेपछि चोर्न पल्केका ट्याकर चालकहरू त्यसको विरुद्धमा आन्दोलनमा उत्रिएक थिए। ट्याकरमा लकिङ्ग प्रणाली जडान गरेपछि चालकले तेल चोर्न पाएका थिएनन्। अहिले उनीहरूले एकै दिनमा करोडौ मूल्यको इच्छन चोर्न पाउनुपर्ने माग गरिरहेका छन्।

नेपाल ट्याकर चालक संघले ट्याकरमा भएका पाँच वटा च्याम्वरका पाँच वटै च्यावरमा ३ सेन्टिमिटर तेल मिसाउन पाउनुपर्ने माग अगाडि सारेको छ। तीन सेन्टिमिटरमा ९० लिटर तेल अटाउँछ। देशभरमा रहेका एक हजार ८ सय ट्याकरले ३ सेन्टिमिटर तेल मिसाउँदा डिजेल र पेट्रोलमा तीन करोडको भन्दा बढीको तेल हिनामिना हुन्छ। ट्याकरमा लकिङ्ग प्रणाली जडान गरेपछि तेल चोर्न पाउना नपाएका चालकहरूले क्षेत्रीय डिपोहरूमा चरणवद्ध रूपमा आन्दोलन

>>> बाँकी ८ पेजमा

नीतिगत भ्रष्टाचार नै बाधक

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले मुलुकमा भ्रष्टाचार हुन

CPEC Aims Broader Regional Connectivity

M Roshan

DR Linden was a Dutch social scientist who carried out extensive research on Karachi's low income settlements and produced several research papers on urban planning. His work presented the transformation and evolution of Karachi, challenged traditional development concepts including those presented by the international donor agencies. He argued that the failure of various governments to understand complex urban planning issues, such as growing population and the delivery of basic facilities, was primarily because of their lesser focus on humans and their relationships. Dr Linden's findings are based on 'practical wisdom' and need to be incorporated not only in Pakistan's urban planning but also in defining the strategic direction of large scale infrastructure projects such as the China-Pakistan Economic Corridor (CPEC).

In another conference, titled '21st Sustainable Development Conference', the former Finance Minister Mr Sartaj Aziz argued that CPEC is indeed a connectivity tool among citizens, ideas, thinks tanks, and public and private sectors. Based on the findings of the seminar on Dr Linden and 21st Sustainable Development Conference, two main story lines emerge that can strategically align Pakistan's regional connectivity direction in the post CPEC scenario: 'humans and their relationships' and 'diversity of ideas'. In addition, it is important to highlight that Dr Linden's work thematically challenges the traditional development and planning strategies of the international economic system through international donor agencies.

The International Economic System (IES) is a kind of global structure that operates the world economy. The major components of this structure largely revolve around global production, global trade, global financial flows and global flows of productive resources. As the developed countries have advantage over these components, the IES appears to be inherently "materialistic" in its approach suggesting endowments based division of labour, free flow of productive resources between countries, free trade and stable global financial system. Pakistan's ongoing monetary woes are a kind reflection how various economic, institutional and geographical factors can put insurmountable pressure on developing countries.

Like the IES, the IPS also has a global structure governing the global production and international division of labor (IDL). The vital structures conditioning the global production system and IDL are bilateral and multilateral aid processes. The bilateral aid processes usually involve donor countries/group of countries and non-government organizations. The multilateral aid processes are generally supervised by international agencies such as the International Monetary Fund (IMF) and the World Bank. Furthermore, the Global Production System (GPS) refers to 'which countries produce what'. It also underlies the pattern of global trade. The GPS is, therefore, the reflection of the IDL. The Marxist school of thought observes that the IPS is dominated by the developed countries where resources and flows of production activities serve the interests of these countries. Thematically, Dr Linden's findings also float similar arguments in the context

of urban planning and regional development. Pakistan's request to the IMF for a bailout package is, accordingly, very much in line with the operational dynamics of the IES and the IPS.

The international economic organizations may, therefore, need necessary regional connectivity and economic integration so that the member countries could successfully become part of global private property-based, competitive, free market system. However, such integrations must incorporate the local and practical challenges of the member countries as reflected in the above storylines. Regional connectivity is one of the long term measures that can help Pakistan drastically increase its exports alongside ensuring a respectable economic growth rate. It has traditionally been asserted that economic growth is largely a function of investment in physical and human capital. Several factors, better termed as 'deep determinants of economic growth', such as infrastructure, roads, railways, technological progress, education, IT improvements, and macroeconomic balance also remain crucial for achieving economic growth and productivity. In addition, combining these factors with the earlier identified storylines require a strategic transformation towards humans, their relationships and diversity of ideas. Such a strategic combination will indeed innovate and modernize the regional products, their supply chain and regional entrepreneurship for the member countries.

In this regard, Pakistan has got two main options for regional integration. One is on its Eastern side that can meaningfully integrate the member countries of the South Asian Association for Regional

Cooperation (SAARC). Addressing the 21st Sustainable Development Conference, the Federal Minister for Railways Sheikh Rasheed Ahmad invited India to join CPEC which is positive sign. However, India-Pakistan rivalry is still the biggest hurdle in this regard. On the Western and Southern sides, it can integrate with the Economic Cooperation Organization (ECO) member countries. On the Northern side, it is already connected with China through CPEC. In the post CPEC scenario, effectively connecting Pakistan with Iran and Turkey on its Western side along with regional connectivity with Afghanistan and Central Asian Republics (CARs) is a strategically crucial step. In one of our earlier articles ('Beyond Gwadar', Daily Times, Nov 1, 2018), we discussed the proposal to connect Pakistan with Saudi city Jizan through Gwadar-Oman under water tunnel or bridge in line with the Saudi Vision 2030. Such connection should primarily focus on enhancing long term economic growth and productivity by placing specialized focus on humans, their relationships and diversity of entrepreneurial ideas among the regional population.

Following the story lines, Pakistan's regional connectivity with the ECO countries should primarily focus on both energy and non-energy trade. It is because the Saudi Vision 2030 places greater focus on non-oil economic growth prospects by acting as a hub among Europe, Africa and Asia. In this perspective, Pakistan needs to formally harmonize its regional connection policies with the plans and strategies of the ECO countries Afghanistan, Azerbaijan, Iran, Kazakhstan, Kyrgyz Republic, Tajikistan, Turkey, Turkmenistan,

and Uzbekistan in the post CPEC scenario. A similar harmony with the Saudi Vision 2030 should also be achieved. Making strategic regional connectivity with the ECO countries and Saudi Arabia through CPEC will practically make Pakistan an economic hub among Europe, Africa and Asia. It will strengthen cultural diversity and religious pluralism in Pakistan thus enhancing people to people interaction, enhancing their mutual relations, and introducing a diverse culture of entrepreneurial innovation and ideas. Regional connectivity with the ECO countries through CPEC will inherently challenge the long standing status quo on economic, social, spatial, and religious fronts.

The bi-directional approach focusing on 'humans and their relationships' and 'diversity of ideas' may prove to be 'deep and critical determinants of long run economic growth' for Pakistan challenging the traditional economic interests of the IES and the IPS. In the wake of these developments, Pakistan's cultural and religious population balance may experience diversity. However, it will not be disadvantageous to Pakistan's long term political and economic interests. Let's be reminded that under-development is a kind of low level equilibrium trap where the paucity of resources holds up development. Pakistan needs a kind of quantum leap to prepare for the economic take-off stage in the region. Regional connectivity with the ECO countries and Saudi Arabia, through CPEC, can prove to be decisive catalytic factor in achieving long term economic growth inherently focusing on people and their relationship alongside encouraging diversity of economic, political, social and business ideas.

Ali

ALREADY fragile relations between Pakistan and India appear to be in a likely nosedive again. The situation gradually started turning uneasy ever since Narendra Modi took over as the prime minister of India after general elections in 2014. Mr Modi is known for his difficult attitude towards Indian Muslims in general and Pakistan in particular. He, as a Chief Minister of Gujarat state (in 2002), allowed Hindu rioters to run amok against Muslim neighbourhoods. His election campaign slogan (in 2014) also smelt anti-Pakistan polemics. Pakistan is sometimes threatened by blocking rivers, sometimes as 'nuclear bluff' and sometimes with surgical strikes drama to achieve cheap popularity. That is the flurry of Indian bluff.

Indiscriminate firing across the LoC (Line of Control) in Kashmir is adding more to the ongoing tense environment. The target of this senseless firing is mainly civilian population in Azad Kashmir. Dozens of people have lost their lives, and scores suffered injuries so far. On 13 March 2018, two civilians were injured as a result of firing from the Indian side. The firing took place when the representatives of UNMOGIP (United Nations Military Observers Group for India and Pakistan) were there interacting with local people at village Polas in Abbaspur sector of Poonch district. This is not the first time the UNMOGIP representatives have come under fire. Last year, on May 23, a two-

The Flurry of Indian bluffs

member team of UNMOGIP came under fire of Indian security forces in Khanjar sector along the LoC. Indian security forces started firing despite the fact that UNMOGIP provided prior intimation to them about their presence of UNMOGIP representatives with a 'blue flag' hoisted on both of their vehicles. India does not like UNMOGIP, and there had been statements about their redundant position by responsible Indian politicians. The Indian leadership being aspirant for exalted status in the UN is belittling the very body by not cooperating with its representatives.

BJP's domestic policies thrive on the tension along the LoC, which is the cause of the diplomatic game of ping pong between India and Pakistan. Tensions between the two countries are not subsiding. There have been news reports about the harassment of Pakistani diplomatic staff and their families in New Delhi. Children are intimidated while on the way to school. Deputy High Commissioner's family has been embarrassed. Pakistan made a demarche to India and also called J.P. Singh, Indian deputy high commissioner to Pakistan, to hand over a note of protest. Persisting uncomfortable situation warranted Pakistan to call back Mr Sohail Mahmood, High Commissioner to India, for a briefing. Calling ambassador back, in diplomatic norms, shows serious annoyance

and is close to severance in diplomatic relations. Dr Faisal said that there had been 26 incidents of harassment and intimidations to Pakistani diplomats over the last eight days. This is not the first time that Pakistani mission is embarrassed by India. In October 2016, India first harassed Pakistani diplomats and then declared a number of them as persona non grata. Later, Pakistan had stood compelled to go for tit-for-tat action. It is safe to see the Indian belligerence towards Pakistan in regional perspective as well. Pakistan is being brought under more pressure given its tense relations with America, the ally of India. The anti-Pakistan nexus of the US, India and Afghanistan is creating troubles in Balochistan province and are aiding and abetting Mullah Fazlullah, head of TTP (Tahreek-e-Taliban Pakistan) to create law and order situation in FATA and Khyber Pakhtunkhwa. Instigative activities are likely to worsen the situation between the two countries. Pakistan is unlikely to budge from its stance over CPEC (China-Pakistan Economic Corridor) which is causing discomfort to both India and America.

Domestic politics of BJP (Bharatiya Janata Party) thrives well when unease and tense situation persists along LoC, and diplomatic ping-pong between

the two countries is there. Such situation might give a short-term diversion to opposition parties and Indian public opinion from BJP's sagging areas of governance.

The tension along LoC and the diplomatic fuss is also perhaps aimed to please the 'hardliners' in India as a part of Modi's electoral strategy for general elections scheduled in May next year. Peace in the region is sacrificed at the altar of BJP's domestic politics. Aspirations of Indian leadership to put on the mantle of regional leadership are unlikely to realise with such a bellicose behaviour. Indian hostility got heightened after the arrest of Commander Kulbhushan Jadhav who happened to be on a terror and espionage mission in Balochistan. Heightened tension prompted Foreign Minister Khawaja Asif to say: "There is no hope for improvement in the situation in view of the tension along LoC". Tailing diplomats is perhaps a new normal but intimidating and harassing their family members and terrorising school going children is the despicable phenomenon.

A video clip making rounds on television screens showing a diplomat's family sitting in the car with two vehicles blocking its way and bikers filming the family inside vehicle speaks low on the part of Indian government when it comes to diplomatic norms and practice. More shocking is the silence being

maintained by the Indian External Ministry over this episode. It will be more fatal to block a diplomat's way in case he is on the way to a doctor due to some medical emergency.

In view of this uncomfortable situation, Pakistan has indicated skipping the ministerial meeting of WTO (World Trade Organization) being held in New Delhi. It is time that better sense prevails and tensions between the two nuclear-armed countries are contained. There is no sanity in resorting to senseless firing along the LoC and embarrassing diplomats and their families. Irritants between two countries should be addressed and resolved peacefully. Belligerent attitude would further deepen the worsening situation.

The Ajit Doval serious of failure in implementing Offensive -Defensive doctrine towards neighbours now framed advance version of doctrine bluffing the friendly neighbours their democracies. The aim of continues bluffing the neighbours only to put stress and check on their growing economies who are optimistically gaining huge growth benefits with Chinese, BRI initiative. Whereas, these friendly neighbours and members of SAARC only pledged by India but no practical steps were taken from Indian side. The India and its authorities under Modi regime has failed to get benefits from China's growing economy, only trumpeting extremist ideologies and thoughts of colonialism era.

प्रजातन्त्र जोगाउने छृटै मन्त्र, राजतन्त्र

● राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

राजतन्त्र फाल्यौ, गणतन्त्र ल्यायौ,
 धर्मिनरपेक्ष मुलुक बनायौ भनेर नाक
 पुलाउन नछाडेका कम्युनिष्टहरू अव
 नेपाललाई इसाईकरण गर्न उद्दत भएका
 छन् । राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्र पन्थाएर देशमा
 के प्रगति भयो भन्ने विषयमा कम्युनिष्टहरू
 कुनै परिणाम देखाउन सक्वैनन् । आर्थिक
 रूपमा टाट पल्टिन लागिसकेको देशको
 आत्मनिर्भरताको मेरुदण्ड भाँचे काम

कम्युनिष्ट शासनले गरेका छ ।
कम्युनिष्टहरू यति धेरै धनाद्य
भइसकेका छन् कि तिनको सम्पत्तिको
झोत कसैले खोज्नुपर्छ समेत भन्न
सकिरहेका छैनन् । साइकल मन्त्री
लालबाबुको समेत सम्पत्ति देखेर
सबैले जिब्रो टोकेका छन् । नवधनाद्य
कम्युनिष्टहरू नयाँ मुलाले प्याज धेरै
खान्छ भनेकै खुला अर्थतन्त्रका भाषण
गरिरहेका छन् र देशका सम्पूर्ण आर्थिक
झोतहरू कब्जा गरिरहेका छन् । देशमा
जे जति भ्रष्टाचार भइरहेको छ, कतै न
कतै कम्युनिष्टहरूबाटै भइरहेको छ ।
नाममात्रका कम्युनिष्टहरू नवसामन्त बनेव
छन् । एउटा राजा फालेर सयौं बादशाह
बनेका छन् । देशको बेहाल, लथालिङ्ग
चाला पारेर कम्युनिष्टले नेपाललाई
इसाईकरण गर्ने जुन ढोका खोलिदिएका
छन्, जनयुद्धपछि अर्को धार्मिक, जातीय
रक्तपातको खतरा बढाइदिएका छन् ।

१४ प्रतिशत अँकार परिवार बस्ने
मुलुकमा परमेश्वरकी एकमात्र छोरी मै

कांग्रेसलाई गजबको मौका

काठमाडौं । नेकपाको अलोकप्रियताले नेपाली कांग्रेसलाई गजबको मौका जुरेको छ । कांग्रेसभित्र उठेको चर्चाअनुसार यही मौकामा नेपाली कांग्रेसले राजा रहे राष्ट्र रहन्छ भन्ने नाराका साथ हिन्दुत्व बोक्ने हो भने नेकपाको सरकार ढल्न सक्छ, कांग्रेसले गुमाएको जनविश्वास फेरि आर्जन गर्नसक्ने वातावरण बनेको स्थिति यतिबेला छ ।

महामन्त्री संसाक्ष को इरालाले त हिन्दुर्धर्म कि धर्मनिरपेक्षता ? जनमत संग्रह गर्नुपर्ने माँग दोहोराएका छन् । कांग्रेसका दिग्गज र प्रभावशाली नेताहरू हिन्दुराष्ट्रमा फर्कन र संवैधानिक राजतन्त्रको वीपीको नीतिमा जानुको विकल्प नभएको बताउन थालेका छन् । हेर्नु यस्ति छ कि नेपाली कांग्रेसले भुलेको मार्ग सम्भन्ध कि सम्भदैन ? यही कुरा

विश्लेषकहरू भनिरहेका छन् ।
 कांग्रेसका थिङ्क टैक मानिएकाहरू समेत कांग्रेस वीपी सिद्धान्तमा फर्कनुपर्ने र कम्युनिष्टको भर गर्न नहुने तर्क अधि सारिरहेका भेटिन थालेका छन् ।

तुँ भनेर इसाई माता आइन् र बिर्य
मिसाएको लेसिड वाइन छक्कर अभिषेक
गरिरहको दृश्यले कम्प्युनिष्टहरू डलर
हेदै हाँस्दै गरेको देखियो तर हिन्दुहरूले
त्यसको प्रतिवाद गर्न सकेनन् । हिन्दुहरू
अहिले पनि चियाको कपमा आँधी
त्याइरहेका छन्, कोठामा उग्र विरोध
गरिरहेका छन्, हिन्दुवाद बचाउन अग्रसर
भएको देखिदैन । मन्दिरहरूमा जसरी
हिन्दुहरूको धुइँचो देखिन्छ, त्यस्तो धुइँचो
सडकमा उत्रने हो भने यहाँ इसाईकरण
होइन, संविधानमा हिन्दुराष्ट्र लेख्न
कम्प्युनिष्ट सरकार, कम्प्युनिष्ट नेताहरू
बाध्य हुनेछन् । अधिकांश नेताहरू हिन्दु
मठमन्दिर पुगेर हिन्दुवादीको बनेको नाटक
गर्छन्, इसाईको डलरमा लम्पसार पर्छन् ।
कम्प्युनिष्टजस्तो दोधारे, अविश्वसनीय जात
अरू देखिबन छाडेको छ ।

जरो दाखिन छाउपना छ ।
त्यसै पनि कम्युनिष्टहरू आफूलाई
अन्तर्राष्ट्रियवादी ठान्छन् । कम्युनिष्ट
देशको सीमा मान्दैनन् । शायद त्यसैले
नाकावन्दीमा देशवादी देखिएका केपी
ओली त्यही आधारमा चुनाव जितेपछि
देशघातक बनेका छन् । केपीओलीजस्ता
नेताहरू कठिसम्म अविश्वसनीय बन्न
पुरेका छन् कि उनले सपना देखाएर
नेपाली जनतालाई भ्रममा पारेका छन्
र भ्रमित जनताका सामु आफूलाई
क्रिश्चियनवादी भएको प्रमाणित समेत
गर्न सफल भए । भ्याटिकनले ओलीलाई
धन्यवाद दियो होला, पीडामा, शोषणमा,
अन्यायमा, विभेदमा परेका कुनै नेपालीले
उनलाई धन्यवाद दिएका छैनन

प्रम ओलीले सन २००० मा २० लाख पर्यटन त्याउनका लागि युनिभर्सल पिस फाउण्डेशनको कार्यक्रम गराउन सफल भएको कूर्तक दिए पनि यथार्थमा यो पर्यटन प्रवर्द्धन होइन, इसाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम थियो । १५ सय विशिष्ट तहका विदेशी नेपाल आए, तिनले करोडौ खर्च गराए, तिनीहरूबाटै सरकार प्रमुखले सुशासक भन्ने पदवी पनि लिए । सुशासकको पदवी जनताले व्यवहार हेरेर दिने कि इसाई माताले दिने ? एक लाख डलरको पुरस्कार लिने प्रम ओलीले खर्चको फाँटवारी हेरे हुन्छ, ३ लाख डलर खर्च भएछ । यति हिसाव पनि नजान्ने प्रधानमन्त्रीले मात्र आफ्नो तस्वीरमात्र हेर्ने

देशको तस्वीर, देशको आवश्यकता, देशको एकता, देशको स्वाभिमान र संस्कृति हेर्नुपर्दैन ? प्रम ओलीले १८ तोलाको सुनको डल्लो पनि पाएका छन् । त्यो सुनको डल्लोले नेपाली एकताको डल्लो छरपस्ट पारेको प्रधानमन्त्रीले हेवका नै राखेनन् । अत्याचार, अन्याय, बलात्कार, हत्या, अपराधयुक्त कम्युनिष्ट अधिनायक विष वृक्ष हल्किन दिने कि प्रजातान्त्रिक रुख रोजे ? यही यक्ष प्रश्नका सामु उभिएको छ नेपाली कांग्रेस ।

यो सवालको जवाफ भनेको संवैधानिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्र मात्र हो । प्रजातन्त्र जोगाउनै एउटै मन्त्र राजतन्त्र, यो

हिन्दुराष्ट्रका पक्षमा आफूलाई उभाउने
भित्री कसरत गरिरहेको छ । किन
भित्री ? किन अपारदर्शी ? वीपीले
जुन सिद्धान्तमा आफूलाई समाहित गरे,
त्यही सिद्धान्तमा नेपाली कांग्रेस जान
हिचकिचाउनु पर्दैन । यथार्थमा नेपाली
कांग्रेसको जग भनेकै संवैधानिक राजतन्त्र
र हिन्दुराष्ट्र हो । यही सिद्धान्त पाखा
लगाएर हिडा आज नेपाली कांग्रेस न
वारी, न पारीको अवस्थामा पुगेको छ ।
अब पनि हिचकिचाएर राजनीति गर्ने ?
कम्युनिष्टहरूले कसरी लतारे ?

कम्युनिष्टहरूले कसरी लतारे ?
कम्युनिष्टहरू कुन रणनीतिमा टेकेर सत्तामा
पुगे ? कम्युनिष्टहरू कसरी दुई तिहाईको

जनताको मत लिएर प्रधानमन्त्री भएका
व्यक्तिले सुशासक भनेर इसाई मिसिनरीबाट
प्रमाणपत्र र एक लाख डलरको पुरस्कार
लिनसमेत पछि परेनन् । जब कि
सुशासकको पुरस्कार लिएको भोलिपल्टै
उनी आफैले भाषण गरे- भ्रष्टाचार
कहालीलागदो गरी बढेको छ । भ्रष्टाचारको
अन्त साहै गाहो भझसकेको छ । एउटा
मुखले भ्रष्टाचार व्याप्त छ भनेर सुशासन
कायम गर्न नसकेको आफैनै मुखले व्याउने,
अर्कोतिर धर्मनिरपेक्ष संविधानको मर्म र
मर्यादा विपरित इसाई धर्म प्रचार मात्र
होइन, नेपाललाई इसाई राष्ट्र बनाउने
उद्घोष मीठो संगीत सुनेभै सुन्ने ?
प्रधानमन्त्री केपी ओलीभन्दा डरलागदा
राजनीतिक पात्र यतिबेला अरु देखिएनन ।

राजनाराक पत्र वाराले जरा दाखेन् ।
अहिले के स्पष्ट हुन्छ भने कम्युनिष्टहरू
अधर्मी हुन्छन्, यिनले राष्ट्रधर्म मास्दैछन्
र राष्ट्रलाई इसाईको खेलमैदान बनाउन
कुनै लज्जाबोध देखिदैन । यो अवस्थामा
जिम्मेवार प्रजातान्त्रिक शक्ति सशक्त हुनैपर्ने
आवश्यकता छ । कम्युनिष्टलाई परास्त
गर्नसक्ने भनेको नेपाली कांग्रेसले नै हो
र नेपाली कांग्रेसले अब खुला रूपमा
संवैधानिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्रको सिद्धान्त
जनजननमा स्पष्ट पारेक अधि बढ्नुको
विकल्प छैन । कांग्रेसको यही सिद्धान्त
नै नेपालीत्वको जगेनी गर्ने सर्वोषधि हो ।
नेपाली कांग्रेसले यो सिद्धान्त स्पष्ट पारेपछि
राप्रपा लगायतका सबै हिन्दुवादीहरू एउटै
चौतारीमा अटाउन सक्छन ।

यता माओवादी र एमाले मिलेर नेकपा
बनेका छन् भने प्रजातन्त्रवादी मिल्ल
नसक्ने कुरा छैन । प्रजातन्त्रवादी मिलेर
अधि बढे भने अहिले जुन कम्युनिष्ट
अराजकता, अधर्मी काम, भ्रष्टाचार,
माफियाकरण, बलात्कार हत्या आतंकमात्र
होइन, असामाजिक तत्वको बिगबिगी
चलिरहेको छ र संविधान असफल हुँदै
गएको छ । ती सबै कमजोरीको सुधार
गरेर आतंकित जनतालाई राहत दिन
र राष्ट्रमा शान्ति स्थापना गर्न नेपाली
कांग्रेसको अगुवाईमा सफलता हासिल
हुनसक्छ । यसकारण कांग्रेसले जिब्रो
लटपटाउनु र भित्री रूपमा रणनीति
बनाएर पुग्दैन, खुला रूपमा आफूलाई
संवैधानिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्रको
अगुवाईमा उभ्याउन सक्नपर्छ ।

कम्युनिष्टहरु यति धेरै धनाद्य मझसकेका छन् कि तिनको सम्पत्तिको स्रोत कसैले खोजनुपर्छ सर्वेत भन्न सकिरहेका छैनन् । साइकल मन्त्री लालबाबुको समेत सम्पत्ति देखेर सबैले तिब्रो टोकेका छन् । नवधनाद्य कम्युनिष्टहरु नयाँ मुल्लाले प्याज धेरै खान्छ भनेकै खुला अर्थतन्त्रका भाषण गरिरहेका छन् र देशका सम्पूर्ण आर्थिक स्रोतहरु कज्जा गरिरहेका छन् । देशमा त्रे जति भष्टाचार मझरहेको छ, कतै न कतै कम्युनिष्टहरुबाटै मझरहेको छ ।

सिद्धान्तमा उभिने कि नउभिने ? नेपाली कांग्रेसले निर्णय गर्न बेला यही हो ।

आज बस्ने नेपाली कांग्रेसको बैठकले आफ्नो जनमजात सिद्धान्तमा उभियो भने कांग्रेसलाई सफाया गर्ने कम्पनिट्टको मुद्द हल्लाउन सक्छ । बिजयात्रा सुनिश्चय गर्न यही अवसर हो । राप्रपाका अध्यक्ष कमल थापाले समेत नेपाली कांग्रेस संवैधानिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्रको जगमा उभिन्छ भने साथसाथै हिड्न तयार छौ भन्ने घोषणा गरिसकेको छ । कांग्रेसले तय गर्ने राजमार्ग नेपालमा कम्पनिट्टको निरन्तरता कि प्रजातन्त्रको सुदृढिकरण ? भन्ने निश्चय हनेछ ।

सबैले अनुभूति गरिरहेका छन्-
काँग्रेसले घमाएर संवैधानिक राजतन्त्र र

शक्तिका साथ सत्तामा छन् ? यी तीन
सवालको जवाफ खोजे हो भने यसमा
नेपाली कांग्रेसको अस्पष्ट नीति नै जिम्मेवार
देखिन्छ । यता राप्रापाले खुट्टा लरबाउनु र
उता नेपाली कांग्रेसले स्पष्ट सिद्धान्तसहितको
घोषणा पत्र निकाल्न नसक्नुले हिन्दु र
राजावादीको मत कम्युनिष्टले बढ्नुल सफल
भए । जसको परिणति आज देशमा प्रजातन्त्र
खतरामा परिस्कयो, कम्युनिष्ट अधिनायकत्व
स्थापित हुनपगेको छ ।

कम्प्युनिष्ट राइंदाइँ जति धेरै दिन
चल्यो, उति प्रजातन्त्र कमजोर हुन्छ । उति
देश कमजोर र ब्रष्टाचार व्याप्त हुनेछ ।
किशियन फाउण्डेशनलाई प्रधानमन्त्रीले
कुन हैसियतमा निम्तोपत्र लेखे, किन सोल्टी
होटलमै बास बसेर सम्मेलन सफल पारे,

पदथ्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यौदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सर्कियो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

सरकारी निवास नै पार्टी कार्यालय ?

पछिलो समयमा प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारले गर्ने गरेका प्राय सबै निर्णयहरु विवादको घेरामा पढै गएका छन् । मन्त्रिपरिषद्को बैठकले हनुदाका भरमा निर्णय गर्ने गरेका हुनाले त्यस्ता निर्णयहरु विवादको घेरामा पर्ने गरेका हुन् । मन्त्रिपरिषद्को पछिलो बैठकले संघीय सांसदहरूका लागि आवासका लागि भवन निर्माण गर्न थाएै पहिला भैसेपाटीमा १ सय ४९ रोपनी ४ आना जग्गा संसद सचिवालयका नाममा राखेको थियो । तर सरकारले संसद सचिवालयलाई थाएै नदिई उत्त जग्गामा मन्त्रिनिवास बनाउने र हात तुल्चोकमा रहेको मन्त्री निवासलाई अधिति सत्कार भवन बनाउने निर्णय गरेपछि संसद सचिवालय र सरकारी बिवाद बढेको छ । प्रतिनिधिसभाका सभामुख कृष्णाहादुर महराले आफूसँग कुनै सल्लाह नै नगरी निर्णय गरिएको भन्नै यो निर्णयपति सभामुखसहित सांसदहरूले समेत आपत्ति जनाएका छन् । सांसदहरूको आवास निर्माणका लागि संसद सचिवालयका नाममा रहेको जग्गामा मन्त्रिनिवास बनाउने हो भने सांसद निवासका लागि अर्को जग्गाको व्यवस्था गरी विकल्प दिनुपर्नेमा सरकारले त्यस्तो अर्को कुनै विकल्प नै नदिई मन्त्रिनिवास बनाउने निर्णय गर्नु उचित हुन सक्दैन ।

संघीय संसदमा प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाका गरी जम्मा ३४ संसद रहने संघीयानिक व्यवस्था रहेको छ । ३४ मध्ये प्रतिनिधिसभामा प्रत्यक्ष निर्वाचित संसद १६५ र समानुपातिकर्त ११० रहने व्यवस्था छ भने राष्ट्रियसभामा ७ प्रदेशबाट ८ जनाका दरले ५६ र सरकारको सिफारिसमा राष्ट्रपतिबाट ३ जना मनोनित हुने संघीयानिक व्यवस्था रहेको छ । हाल प्रधानमन्त्री, प्रधानन्यायाधिकारी, प्रतिनिधिसभाका सभामुखलगायत निवासलाई लागि पुल्चोकमा केही घरहरु रहेका भएपनि २०४६ सालपछि सरकारले कुनै नयाँ निवास बनाउन सकेको छैन । प्रधानमन्त्री, प्रधानन्यायाधिकारी र सभामुख रहने निवास पनि वज्ञायतकालमै निर्माण गरिएका घरहरु हुन् । पछिलो समयमा प्रधानमन्त्री निवासमा केही घरहरु रहेका भएपनि अन्यन्त नयाँ आवासहरु निर्माण गरिएका छैन । सरकारले प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाको बैठक बस्टे संसदभवन सम्म बनाउन सकिरहेको छैन भने अहिले संसदको बैठक भाडाको घरमा सञ्चालन गर्ने गरिएको छ । संसदको बैठक भवनसम्म निर्माण गर्न तसको सरकारले १ सय ४९ रोपनी ४ आना जग्गामा एकैचोटी मन्त्री निवास बनाउन सक्ने अवस्था देखिएको छैन । सांसदहरूको लागि कामाडौं उपत्यकामा घर नभएकाहरूलाई सांसद सचिवालयबाट मासिक १८ हजार र घर भएकाहरूलाई मर्मत खर्च भन्न ९ हजार उपलब्ध गराउँदै आएको छ भने जिजुली शुल्क भनेर ३ हजार दिने गरेको छ । मन्त्रिपरिषद्को बैठकले राष्ट्रियसभा अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रतिनिधिसभाका उपसभामुख र मन्त्रिहरूका लागि २७ वटा र प्रवेश प्रमुख, सम्बन्धमन्त्रीहरूको आवास तथा संस्कर्क कार्यालयको लागि भनेर ३४ वटा भवन बनाउने निर्णय गरेपनि तत्काल त्यो निर्णय कार्यान्वयनमा जनन सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ । तत्कालिन पञ्चायती सरकारले २०४४ सालमा सैंच आवास तथा सेवा विकास आयोजनाले सांसद आवासका लागि जग्गा छुट्टाएर २०५४ जेठ ७ गते संसद सचिवालयका नाममा लालाउर्जा दिएको थियो । स्थानीय जनताले संसद आवासका लागि जग्गा दिएको हुनाले अन्य योजनाका पदाधिकारी र सभामुखलाई समेत थाएै नदिई एउटा प्रयोजनका लागि लिएको जग्गा अर्को प्रयोजनका लागि प्रयोग गरिएको खण्डमा स्थानीय जग्गादाताहरु र अदालतसम्म जनसक्ने सम्भावना रहेको छ । सभामुख र संसद सचिवालयलाई समेत थाएै नदिई मन्त्रिपरिषद्को गरेको निर्णयका विरुद्ध सभामुखले अडान तिएर त्यो जग्गामा सांसद निवास बनाउन बाहेक अर्को विकल्प सरकारसँग छैन ।

नेपाली काग्येसमा सभापति शेरबाहुदर देउदा प्रधानमन्त्री रहेका बेला प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासलाई पार्टी कार्यालय बनाइयो भनेर सबैभन्ना बढी आक्रोशित हुने व्यक्ति प्रधानमन्त्री केपी ओली नै यिए तर अलि तिनै प्रधानमन्त्री ओलीले प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासलाई पार्टी कार्यालयमात्र न भरेआ अफ्नो बांशावली ओली बन्धुको भेला समेत प्रधानमन्त्री निवासमै बोलाएर पदको दुरुपयोग गरेका छन् । नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका प्रत्येक बैठकहरु प्रधानमन्त्री निवासमै हुने गरेका छन् भने सचिवालय बैठक समेत त्यही हुने गरेको र बैठक बस्टा हुने खर्च समेत सरकारी दुकुटीबाट तिनिहे गरिएको लागि पदको दुरुपयोग नै हो । सरकारी काम बाहेक अन्य कुनैपनि काम प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासबाट हुनुहोस्तै । पार्टीको काम पार्टीकै कार्यालयबाट हुनुवर्द्धेत । यदि पार्टीको सबै काम प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासबाट हुने भए पार्टी कार्यालयहरूको के काम ? प्रधानमन्त्रीले पटक पटक सुशासन र सम्झौदिको तारा दिए आएका छन् के पार्टीका बैठकहरु सचिवालय बैठक, स्थायी कमिटीका बैठकहरु प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासमै रालु सुशासनको धर्म र मर्म विपरितको कार्य भएन र, प्रधानमन्त्री ज्यू ? मितव्याधिता अपनाउने भनिएको छ पार्टीका बैठकमा खुवाइने खाजापानीको खर्च जनताले तिरेको करबाट किन ? यी विविध कारणहरूले गर्दा आइन्दा पार्टीका बैठकहरु प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासमा नराखियोस् पार्टीके कार्यालयमा राखियोस् । हिजो तपाइले अखलाई लगाएको दोषको भारी तपाइले नवानुहोस्, हिजो अखले गरेका गल्ली तपाइले नदोहोन्याउनुहोस् यदि हिजो आफैल बोलेका कुराहरूलाई तपाइले तै उल्लंघन गर्दै जाने हो भने तत तपाइले भनेको सुशासन कायम हुन सक्छ न त सम्झि नै भन्ने हामीले ठानेका छैन ।

राज्य भूमिगत गिरोहले

नै चलाएको हो त ?

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

त्यस्तै भइरहेको छ । रिमालको प्रभाव ऐन निर्माणमा समेत परेको सिंहदरबार सुत्रले बताउँदै भनेको छ कर्मचारी समायोजन ऐन अगाडि बढाउने सम्बेधानिक दायित्व संधीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको भएपनि रिमालकै दबावमा संसदलाई छलेर अध्यादेशबाट ऐन ल्याइयो त्यसमा राष्ट्रपतिले लालमोहर समेत लगाईसकेको छिन् र त्यो ऐन तत्कालिन नेकपा एमालेको नवौ महाधिवेशबाट उनी पोलिट्यूरोमा निर्वाचित भएका थिए । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकता भएपछि उनी स्थायी समितिका सदस्य पनि हुन् । तत्कालिन नेकपा एमालेको नवौ महाधिवेशबाट उनी लोडिट्यूरोमा निर्वाचित भएका थिए । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकता भएपछि उनी स्थायी समितिका सदस्य समेत भएका छन् । उनी दोसो समितिनसभाको निर्वाचितपछि समानुपातिकबाट सांसद भएका थिए । केपी ओली पहिलो पटक प्रधानमन्त्री भएका बेला उनी प्रधानमन्त्रीका मुख्य सल्लाहकार रहेका थिए भने अहिले पनि उनी नै प्रधानमन्त्रीका मुख्य सल्लाहकार रहेका छन् ।

प्रधानमन्त्रीका मुख्य सल्लाहकार रहेका रिमालकै कारण सरकारका कतिपय कामहरु प्रभावित हुने गरेको भुक्तभोगीहरूले बताउँदै आएका छान् । उनी दिनहुँ प्रधानमन्त्रीका कार्यालय सिंहदरबार पुगेर मन्त्री र सचिवहरूसँग त्रिफिङ्गु लिने गर्दछन् । सरकारका कतिपय कुराहरु गोप्य हुन्छन् त्यस्ता कुराहरु सम्बन्धित मन्त्री र सचिवले प्रधानमन्त्रीलाई सुनाउनुपर्ने हुन्छ तर रिमालले विफिङ्गु लिन्दै सबै कुरा आफूले सुन्ने र आवश्यक कुरा मात्र प्रधानमन्त्रीलाई सुनाउने गरेको हुनाले कतिपय मन्त्रीहरू र सचिवहरूले बताउँने रहेको छन् । रिमालले जित्ता ठीक अरुले जित्ता बेठिक भन्ने जित्ता एका छान् । हार्ने व्यक्तिले भन्न सक्तुर्दछ वा र्खीकर गर्न सक्तुर्दछ मेरा कमी कमजोरीहरू रहे मैले जनताको विश्वास जित्त उसकिन भनेर तर पछिलो समयमा त्यस्तो अवस्था देखिएको छैन । आफूले जित्ता ठीक अरुले जित्ता बेठिक भन्ने प्रवृत्तिनै खतरनाक रहेको छ । त्यही प्रवृत्तिमा अहिले प्रधानमन्त्रीका सल्लाहकार रिमाल लागि परेका छन् । केपी ओली पहिलोपटक प्रधानमन्त्री भएको बेला मुख्य सल्लाहकार रहेका रिमालले प्रधानमन्त्रीका आदेशसम्म पालना नगरेको धेरै प्रमाणहरु रहेका छन् । राजनीतिक रूपमा रिमाल पार्टीगत त्यार्थमा रमाउने व्यक्ति भएको नेताहरूले बताउने गरेका छन् । रिमालकै कारण पार्टीमा समेत उनले ढाँटेर आफ्ना सम्भावना त्यस्तो अवस्था देखिएको छैन । आफूले जित्ता ठीक अरुले जित्ता बेठिक भन्ने प्रवृत्तिनै खतरनाक रहेको छ । त्यही प्रवृत्तिमा अहिले प्रधानमन्त्रीका सल्लाहकार रिमाल लागि परेका छन् । केपी ओली पहिलोपटक प्रधानमन्त्री भएको बेला मुख्य सल्लाहकार रहेका रिमालले प्रधानमन्त्रीका आदेशसम्म पालना नगरेको धेरै प्रमाणहरु रहेका छन् । राजनीतिक रूपमा रिमाल पार्टीगत त्यार्थमा रमाउने व्यक्ति भएको नेताहरूले गराएका छन् । आफूलाई मुख्य सल्लाहकार बनाउने व्यक्तिलाई समेत गुमराहमा राख्न सक्ने व्यक्तिले अरुलाई रहेको छ । रिमालले चाहेका कामहरूलाई भेटका व्यवस्था मिलाई दिन आग्रह गरेपनि रिमालले कुनै वास्ता नगरेको आरोप लग

किन बढिरहेका छन् बलात्कारका घटना ?

लिलेश यादव

सुन्दर भविष्य बनाउने उद्देश्य लिएर पहुँच गएकी छोरी, आफ्नो परिवारलाई गरिबीबाट माथि उठाउनका लागि जागिर गर्न गएको छोरी वा साथीहरूसँग मेला घुम्न गएको छोरी सकुशल घर फकिने हो कि होइन भने चिन्ताले हरेक आमाबुवालाई सताइरहेको हुच्छ। आमाबुवालाई चिन्ता हुनुको विभिन्न कारणहरू मध्ये बलात्कार एउटा ठूलो चिन्ताको बिषय हो। आजमोली बलात्कार हुने त्रास धेरै दिविबहिनीहरूलाई हुने गर्नें। किनभने करै पाँच वर्ष भन्दा मुनिको नानी बलात्कृत भएकी छिन भने करै ४० वर्षभन्दा बढी उमेरका महिला बलात्कृत हुनिहन्। करै आपनै बुवाबाट, शिक्षकबाट, आफन्ताबाट बलात्कार भइरहेको छिन्। गएको सात वर्षमा नेपालमा ६,६२७ बलात्कारसम्बन्धी मुदा दर्ता हुन्छ। जसमध्ये सन् २०७७ र ७८ मा मात्र १४८० वटा मुदा दर्ता भएका छन्। जुन नेपालको जनसंख्याको आधारमा धेरै नै हो। नेपालमा बलात्कार हुने संख्यामा धेरै बुद्धि हुनुको कारणहरू धेरै छन् जसमध्ये केही प्रमुख कारणहरूलाई यहाँ विश्लेषण गरिएको छ।

कडा कानुन तथा छिटो न्याय प्रणालीको व्यवस्था

नेपालमा केही वर्ष पहिले बलात्कार गर्नेलाई ५ देखि ३० वर्षसम्म कैद हुने गर्थी तर नेपाल सरकारले त्याको नयाँ कानुनले जर्जरस्ती करणी गरी यदी मारेको छ भने आजीवन कारावास हुने व्यवस्था गरेको छ। तर पनि नेपालकी महिला तथा दिविबहिनीहरूले बलात्कारीलाई फौसी दिनु पर्ने कानुनको माग गर्दै विभिन्न ठाउँमा प्रदर्शनहरू गरेका छन्। उदाहरणको स्पष्टमा केही समय पहिले माझौंधर मण्डलमा पेटिकोट लगाएर युवतीहरूले प्रदर्शन गरेका थिए। ती प्रदर्शनकारीको मुख्य माग बलात्कारीलाई फौसी दिनु पर्ने नै थिए। विश्वका विभिन्न देशहरूले बलात्कारीलाई फौसी दिनुपर्ने कानुन त्याएका छन्। जुन किसिमले नेपालमा बलात्कारका घटना बृद्धि भइरहेको छ, त्यस अनुसार नेपालमा पनि बलात्कारीलाई फौसी दिनुपर्ने नयाँ कानुन ल्याउनुपर्ने देखिएन्।

नेपालमा जाति धेरै बलात्कारको घटनासम्बन्धी मुदा दर्ता भए पनि त्यसको २५ प्रतिशतले पनि मुस्किलले न्याय पाउने गरेका छन्। बलात्कृत भएकी महिलाले न्यायको ढोका धेरै दिनसम्म ढक्काकाउनु पर्ने हुनाले कतीपय महिला मुदा लडेर न्याय पाउनुमन्दा पनि मिलापत्र गर्ने अवस्थामा पनि पुगेका हुन्छन्। ढिले न्याय पाउने व्यवस्थाले गर्दा बलात्कृत महिला माथि विभिन्न किसिमका दबाबहरू आउने

गर्ने। नेपाल सरकारले बलात्कारलाई महिलामाथि हुने सबैभन्दा गम्भीर अपाराधिको संज्ञा दिए करोर सजाय दिने कानुनी व्यवस्था ल्याउन जरूरी छ।

एउटै परिवारमा

राजनीति केन्द्रीकरण हुनु एउटै परिवारबाट स्थानीय निकायको मेयर अथवा उपमेयर, प्रदेशसभाको सदस्य र प्रतिनिधिसभाको सदस्य

लागूपदार्थ तथा जाँड रक्सिको प्रयोग

नेपालमा लागूपदार्थ तथा जाँड रक्सिको प्रयोग अत्याधिक मात्रामा भइरहेको पाइन्छ। एउटा नाबालक युवादेखि लिएर बुढापाखाहरू समेत यस्ता कुलतमा फँसेको छन्। विश्व स्वास्थ्य संगठनले १८३ देशमा लग्न औषध प्रयोगकर्ताको बारेमा अध्ययन गर्दा

वितरणमा कमी ल्याउनको लागि तिनै तहको सरकारले एक अर्कासँग सरसलाह र सुझावको अधारमा कडा कानुनको व्यवस्था गर्नुपर्छ। अनि मात्र लग्न पदार्थ तथा रक्सिको प्रयोगमा कमी आउनुको साथे बलात्कारको घटनामा पनि कमी आउँछ।

बेरोजगारी

नेपालमा कलकरखाना कम हुनु, भएको बन्द हुँदै जानु र व्यवसायिक

हुनुलाई राजनीतिको केन्द्रीकरण हुनु भनिन्छ। नेपालमा केहि यस्ता परिवार पनि छन् जसका सदस्यहरू स्थानीय निकायको मेयरदेखि प्रतिनिधिसभाको सदस्य भएका छन्। राजनीतिक रूपले त्यस्ता परिवारहरू एकदम बलिया छन्। यस्ता परिवारको कारणले गर्दा नेपालमा भ्रष्टाचार समेत बद्दै गरेको छ। यस्ता परिवारका सदस्यले केहि गल्ती गर्दा पनि कसैले केही बोल्न सक्दैनन्। यस्ता परिवारको गतिविधिलाई हेर्दा कतिपय बुढापाखाहरूले भने गर्नुपर्ने नेपालमा फेरी राणासाशन आयो। यस्ता परिवारले जनताको सलाह सुझाव बिना नै एकलौटी रूपमा निर्णय लिने गरेका छन्। निर्मला पन्तलाई बलात्कार गरी हत्या गरेको महिनै बित्तिसक्यो तर त्यसको दोषी पता नलाउनुमा करै न करै राजनीतिक शक्ति केन्द्रीकरण नै हो जस्तो लाग्छ। देशका हजारौं युवा, पत्रकार र शुभचिन्तकहरूले सडकमा आएर प्रदर्शन गरे तर अहिलेसम्म निर्मलाको हत्याराको पतो लागेको छैन।

नेपाल १९९ औ स्थानमा परेको छ। यो प्रतिवेदनले यो देखाउँछ कि नेपाल लागूपदार्थ तथा जाँडरक्सी प्रयोगमा नराम्रोसँग फस्दै गएका छन्।

नेपालमा बलात्कारमा बुद्धि भइरहनुको एउटा मुख्य कारण लागूपदार्थको प्रयोग पनि हो। लागूपदार्थ तथा जाँडरक्सीको सेवन बद्दै जाँडै धेरै बलात्कारका घटनाहरू हुने गरेका छन्। कारकी जिल्लामा बस्ने १० बर्षकी श्रेया सुनारलाई कुशुम पौडेलले बलात्कार गरी हत्या गरेको थिए। कुशुम पौडेल र केही स्थानीयको बयानले यो कुरा स्पष्ट हुन्छ कि श्रेयाको बलात्कार तथा हत्या गरेको दिन कुशुम पौडेलले अत्याधिक मात्रामा लागूपदार्थ तथा रक्सीको सेवन गरेर मातेका थिए। लग्न पदार्थ तथा रक्सिको प्रयोगले गर्दा बलात्कार तथा हत्यामा बुद्धि हुन्छ भन्ने एउटा ठूलो उदाहरण हो यो। जबसम्म रक्सीको तथा लागूपदार्थ बिक्री वितरण सम्बन्धी कडा कानुन त्याइदैन, तबसम्म बलात्कारमा कमी ल्याउँछ भन्ने कल्पना नगर्दा पनि हुन्छ। रक्सीको बिक्री

वातावरण बन्नु जस्ता कारणले देशमा बेरोजगारी दिनप्रतिदिन बढ्दै गइरहेको छ। देशबाट ४० लाख युवाहरू विदेशमा गएर काम गरिरहेका छन्। विदेशिएका युवाले दिनरात मेहनत गरेर पठाएको रेमिट्यास्नले देशको अर्थतन्त्र चलिरहेको छ। श्रीमान श्रीमती टाढा भएर विदेशमा बस्दा बाबुले छोरीलाई बलात्कार गरेको धेरै उदाहरणहरू हुन्। त्यसैगरी छोरा तथा ज्याई विदेश गएको अवस्थामा बुवा तथा ससुराले आफ्नो छोरी तथा बुहारीलाई योन शोषण तथा बलात्कार गरेको धेरै उदाहरण हुन्। त्यसकै एउटा उदाहरण हो बर्दिया जिल्लामा पर्न बढेया ताल ८ का ६३ बर्षीय बुवाले आफ्नो १९ बर्षीय छोरीलाई बलात्कार गरेको घटना।

माईंट आएको छोरीलाई पटक-पटक करेकी गरिरहेको थिए। इलाका प्रहरी निरीक्षण गणेश सिंह महताले श्रीमान् विदेश गएको मौका छोरीलाई बाबुले जबराजस्ती करेकी गर्दै आएका थिए। श्रीमान् विदेशबाट फर्केपछि बाबा विरुद्ध छोरीले जबराजस्ती करेको मुद्दा हालिन् तर अहिलेसम्म

न्याय पाउन सकेकी छैनन्। यदी देशमा नै रोजगारीको अवस्था भएको भए साथ यस्तो घटना हुँदैन्थ्यो होला। त्यसकारणले बलात्कार कम गर्नुपर्छ भने नेपाल सरकारले देशभित्र रोजगारी सिर्जना गर्नेपर्छ।

सामाजिक सञ्जाल

कुनै पनि व्यक्तिले आफ्ना विचार, सुचाना, फोटो आदि इन्टरनेटको माध्यमले एकअर्कासँग आदान प्रदान गर्नुलाई सामाजिक सञ्जाल भनिन्छ। सामाजिक सञ्जालले गर्दा हामी आफ्नो कुरा एकअर्कासँग सजिलै गर्ने गर्छौं।

सामाजिक सञ्जालको माध्यमले विनेजान भएको साथीहरूसँग भेट्न जाँदा बलात्कृत भएकी धेरै उदाहरणहरू छन्। ती उदाहरणहरू मध्यबाट एउटा उदाहरण लिएका छौ काटमाडौंको मुटुमा पर्न ल्याण्डमार्क होटेलमा २२ बर्षीय युवतीको सामूहिक बलात्कृत भएकी धेरै उदाहरणहरूले योन लिने सक्छौ। तर, यसको गलत प्रयोगले गर्दा हामीलाई धेरै नकारात्मक प्रभाव पर्नसक्छ। कतिपय यस्ता व्यक्तिहरू छन् जसले जथाभावी रूपमा नविनेको साथी बनाएर कुराकानी गर्नु हुँदैन र तिनीहरूसँग कहिले पनि भेट्न जानु हुँदैन। बलात्कार घट्दा बढ्दै जानुमा सामाजिक सञ्जालको सहज पहुँचलाई पनि लिन सकिन्छ।

मिडिया

मिडियाले बलात्कारको खबरलाई यति विस्तारले लेख कि धेरैको मनमा घृणा उत्पन्न हुन्छ भने कतिपयलाई चासो उत्पन्न हुन्छ। कुनै पनि खबरहरूलाई हेर्च्यो भने सबैभन्दा बढी बलात्कार सम्बन्धी खबरलाई पढेको पाइन्छ। कतै मिडियाहरूले समाजको यस्तो नराप्रो खबरलाई मसला लगाएर अरु धेरै मसालेदर बनाएको त होइन ?

मिडियाले यदी देखाउने हो भने चेतनाशीलता, शिक्षा, गलत तथा सही छुवाईको बारेमा लेख्नु र देखाउनु आवश्यक देखिन्छ।

जसले कुनै महिलालाई बलात्कार गरेको छ, त्यसको दिवी, बहिनी, छोराछोरीलाई समाजले कस्तो व्यवहार गरिरहेको छ कि सम्मानपूर्वक त्यो परिवार बैचिरहेको छ कि त्यो विषयलाई बाहिर ल्याउने काम करेको मुद्दा हालिन् तर अहिलेसम्म

गोरखकाली रबर उद्योगका कर्मचारीलाई अनिवार्य अवकाश दिइँदै

काठमाडौं। सरकारले गोरखकाली रबर कर्मचारीलाई अनिवार्य अवकाश दिने भएको छ। उद्योगमा कार्यरत ३ सय २३ कर्मचारीलाई भन्दै १ अर्ब १५ करोड रुपैयाँ दिएको

लैंगिक हिंसा न्युनिकरणमा मिडियाको भूमिका

राकेश प्रसाद चौधरी

महोत्तरी सदरमुकाम जलेश्वरको दुर्गाचोकमा भएसिर १ गते अर्थात नोभेम्बर २५ तारिख आइतवारको साँफ लैंगिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानलाई सरकारी तथा गैरसरकारी सरोकारवालाले मैनवती जलाएर स्वागत गरे । अर्कोतर्फ सिरहाको सुखीपुराम भएको सामुहिक बलात्कार घटनाका दोषीलाई कारबाहीको माग गर्दै आन्दोलन शुरू भयो ।

छठ पर्वको बेला महिलालाई

सामुहिक बलात्कार भएको घटनाका आरोपितहरूलाई कारबाहीको मागगर्दै अधिकारकर्मीहरूले आन्दोलन गरिरहेका छन् । यसैबीच सिरहाकै एक युवतीले सामाजिक संजालमार्फत आफूयुखी विहे गरेको कारण असुरक्षा भएको भन्दै सहयोग खोजी गरिरहेको थियो । यस घटनाको अर्को पाटो हेर्दा मण्डल थरकै केटा र केटी एकअकार्को नातामा पर्ने पनि देखियो । केटाको हजुरआमा र केटीको हजुरयुवाआफैनै भाईवहिनी रहेकोले उनीहरू पनि भाईवहिनी नै नातामा पर्ने भएकोले यस भाईविवाहको आलोचनापनि हुने गरेको छ ।

माथिको घटनाहरूको विश्लेषण गर्दा पर्वत्यौहारको बेला तथा आफत्तबाट प्रेम प्रस्ताव तथा बलात्कारका घटनाहरू हुने गरेको देखिन्छ । सिरहा जिल्लामा कार्तिक महिनामा मात्रै सातवटा बलात्कारको घटना भएको सार्वजनिक भएको छ । यी र यस्ता घटनाहरूको पीडितोको जातिय अवस्था हेर्दा दलित र जनजाति बढी पर्ने तथा पीडको जातिय अवस्थामा विविधता रहेको पाइन्छ ।

त्यही सल्लाईको हरिवन प्रहरीमा बहुविवाहको जाहेरी दिंदा समेत कुनै बास्ता नभएपछि पीडितपक्ष प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा आदालत युहाने तयारी गरिरहेका छन् । लैंगिक हिंसाविरुद्धको १६ दिने अभियानमा तामझौँ हुनु कुनै नौलो परम्परा होइन । तर यो अभियान चलिरहेको बेला न्यायको लागि आन्दोलनहरू हुनु र प्रत्यक्ष सरोकारवालालाई मुद्दा वा जाहेरी दर्ता गराउन अन्य न्यायिकपक्ष वा राजनीतिक दलका प्रतिनिधि एवं अधिकारकर्मीहरूलाई युहार गर्न पुग्नु सोचनीयएवं निन्दनीय विषय अवश्य छ ।

महिनौ वित्ता समेत निर्मलापन्तलाई आफन्तले न्यायपाउन सकेका छैन । देशबापी आन्दोलन भइरहेको छ । तर पीडको अतोपतो छैन । अर्कोतर्फ महोत्तरी औरहीकी ९ महिने शिशुको लाई भाद्र १० गते बलात्कार पश्चात हत्या भएको थियो । सीमित चर्चा बुलेको यो यो घटनाको आरोपमा कार्तिक २ गते सुनसरीको भन्टावारीबाट पक्ताउ गरिएका भन्टावारीबाट घटनाको जातिय पाइन्छ । पीडित राज्यलाई दवावदिन सरकारी र अर्थात देखिएको जातिय अवश्यक अवस्थामा विविधता रहेको देखिन्छ ।

साहलाई पूर्णको लागि कारागार चलान गरिएको छ । अर्कोतर्फ राज्यलाई दवावदिन सरकारी र अर्थात देखिएको पक्षको निरन्तर दवाव र अर्थात देखिएको विषय बनेपनि निर्मलापन्तलाई हत्याराको पतो लगाउन सकिएको छैन । सुरक्षानिकायलाई दवाव नदिइपनि त्यसले काम गरिरहेको कुरा महोत्तरीको बलिका सोनालीको हत्या अरोपित पक्ताउ भएपछि पुष्टि भएको छ । यसअर्थमा जुनसुकै अपराधको घटनालाई राजनीतिकरण वा उच्च ओहदाका व्यक्तिको स्वार्थसँग नजोडिएसम प्रसीडे रास्ट्रसँग अनुसन्धान गर्न सकिने पनि देखिन्छ ।

एकातर्फ देशको विभिन्न ठाउँहरूमा भइरहेको १६ दिने अभियानमा लामो लामो कुरा गर्ने तर अर्कोतर्फ पीडकलाई बचाउन दवावदिने व्यक्तिहरूको पहिचान हुनु पनि उत्तिकै आवश्यक देखिएको छ । जातिअनुसार जुनसुकै घटनामा पीडित र पीडकसँग ब्यबहार गरिने सरकारी संयन्त्र रहेकोमा पनि मधेसी, दलित, जनजातिलगायतका समूदायको चित्तदुखाई छ । पीडित दलित र पीडक गैरदलितभएको

हुँदा मिडियाले समेत स्थानदिने नगरेकोमा उनीहरूको चित्तदुखाई रहेपनि १६ दिने अभियानलाई अधिकारकै आद्योलनको रूपमा लिने गरेका छन् । दैनिक ज्यालादारी र कामको चापका कारण यस अभियानमा ती पीडित समूदायको संलग्नता न्यून छ । एकाहात खान धौं धौं पर्ने ती समूदायलाई आर्थिक र शैक्षिक सशक्तिकरण गर्ने अभियान चलाइए हिंसाविरुद्धको अभियानहरू चलाउन पर्ने नै थिएन ।

जातिय विभेद, बलात्कार तथा बलात्कार प्रयासका घटनाका केही पीडकहरूलाई मात्र पूर्णक्षमा कारागार पठाउने आदेश अदालतबाट हुने गरेको अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र(इन्सेक) महोत्तरीको प्रतिवेदनमा समेत उल्लेख छ । सरकारी तहका प्रहरी तथा प्रशासनिक सरोकारवालाहरू दलित, जनजाति र मधेसीमेत्री अभै धैरै हुनुपर्ने देखिन्छ । त्यसका लागि जुनसुकै निकायमा बयान सुन्ने व्यक्ति वा अधिकारी स्थानीय भाषा बुझने र कुनै दबाव वा प्रभावविहीन हुनुपर्ने देखिन्छ । तर अहिलेसम्भ

महिनौ वित्ता समेत निर्मलापन्तलाई आफन्तले न्यायपाउन सकेका छैन । देशबापी आन्दोलन भइरहेको छ । तर पीडको अतोपतो छैन । अर्कोतर्फ महोत्तरी औरहीकी ९ महिने शिशुको लाई भाद्र १० गते बलात्कार पश्चात हत्या भएको थियो । सीमित चर्चा बुलेको यो यो घटनाको आरोपमा कार्तिक २ गते सुनसरीको भन्टावारीबाट पक्ताउ गरिएका भन्टावारीबाट घटनाको जातिय पाइन्छ । अर्कोतर्फ राज्यलाई दवावदिन सरकारी र अर्थात देखिएको जातिय अवश्यक अवस्थामा विविधता रहेको देखिन्छ ।

अर्कोतर्फ राज्यलाई दवावदिन सरकारी र अर्थात देखिएको जातिय अवश्यक अवस्थामा विविधता रहेको देखिन्छ ।

खण्डमा सरकारीपक्ष वा राजनीतिकदल गैरदलितकै पक्षमा उभिने गरेको उदाहरण सिरहाको कल्याणपुराम मरिक समूदायको महिलासँगभएको दुर्योगहारको घटनाबाट हेर्न सकिन्छ । त्यस गाडामा गैरदलित यादव समूदायका युवाले मरिक महिलालाई दुर्योगहार गर्दा समेत त्यहाँका भद्रभलादमी अन्ततःबुँबेपक्षलाई मिलापत्र गराएरे छाँडे । यसमा पीडितको पक्षको चित्तदुखाई हुँदा समेत पछि आउने असुरक्षालाई ध्यानदिई मिल्नु बाध्यता नै थियो । पीडितलाई फोन गरेर सोधा सानो जाति भएकोले मिडियाकर्मी घटनाबाट त्रुफेर गरेपनि कुनै कतौ सामाचार नबानाइएकोमा र अधिकारकर्मीहरूले समेत साथ नदिएकोमा दुखेसो पोखिन ।

दलितसँग लैंगिक हिंसा वा विभेद

त्यस्तो पाउन नसकेकै कारण पीडितले बोलेको कुरा समेत उल्टो तरीकाबाट प्रस्तुत हुने र न्यायबाट बचित गरिने परिपाटी कायम रहेको छ । विपन्न तथा सीमान्तकृतहरूको मुद्दामा सरोकारवालाहरू गमीर एवं हरेक गाउँस्तरमा अपराधिक व्यक्तिको अभिलेखिकरण नभएसम्म सङ्कमा मैनवती, भितामा पोस्टर र सङ्कमा प्रदर्शन गरेर लैंगिक हिंसा समाप्त गर्न ग्राहो छ । अर्कोतर्फ महोत्तरी, सिरहासहितको जिल्लामा पीडित हुने व्यक्तिहरू अधिकांश विपन्न दलित, जनजातिहरू रहने गरेको अध्ययनले देखाएको कारण यी समूदायको शक्तिकरणमा सरोकारवालाहरूले अभियान चलाउन अति आवश्यक छ ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

सरकारी...

सरकार र सरकारका केही संयन्त्रहरूप्रति जनताले औला उठाइरहेका छन् । कञ्चनपुरकी १३ वर्षीय निर्मला पन्तको बलात्कार र हत्यामा सलान भएका अपराधीहरूलाई ४ महिनाभन्दा बढी भएपनि पक्ताउ गर्न नसन्नु सरकारको असफलता हो । दिनहुँजस्तो हत्या र बलात्कारका घटनाहरू भइरहेका छन् । जनताले प्रहरी अवश्यक अवस्थामा विश्वास गर्न छाडिसकेको अवस्थामा त्यसलाई सही द्रियाकमा ल्याउने काम प्रधानमन्त्रीको हो ।

प्रधानमन्त्रीका सल्लाहकरहरू बेलामा भएर विपक्षीहरूमधि खनिने गरेको छन् भने एउटै पार्टीका अर्को पक्षको व्यक्तिलाई समेत उनीहरूले गाली गलौज गर्दै हेडेको हुनाले त्यस कार्यले नत पार्टी अध्यक्षको नाताले प्रधानमन्त्रीको इज्जत बढ्छ न त अध्यक्षके । गफ र प्रचार प्रसार गरेर मात्र मुलुकको विकास हुन सक्दैन भने जनताको जीवनस्तर उठाने भने त परेको कुरा रह्यो । त्यसैले गफ गर्न छोडै काम गरेर देखाउ, भ्रष्टाचार, हत्या, हिंसा, बलात्कार, अपहरण, गुण्डागर्दी, रोक्ने प्रयासमा स्वयम् प्रधानमन्त्री लाग्नु अहिलेको आवश्यकता हो ।

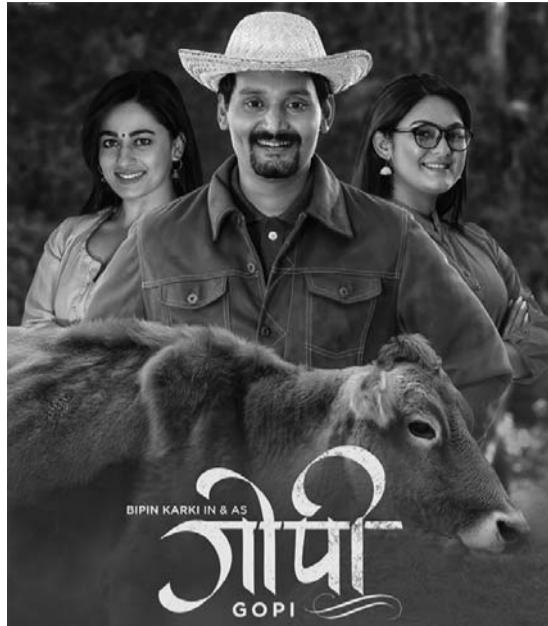
नीतिगत...

पदाधिकारीहरूलाई उनले निर्देशन समेत दिएका छन् ।

अधिकारी दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले आयोजना गरेको कार्यक्रममा आयोगको प्रमुख आयुक्त नविन विमिरेले शान्तीय सरकारका वारेमा उजुरीको संख्या बढेको भन्दै संक्रमणकालको नाममा त्यसलाई उन्मुक्ति नदिने चेतावनीसमेत दिएका थिए । कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै प्रमुख आयुक्त नविन विमिरेले उनले निर्णयमा भएकोले थाइकापाहारलाई फाइलहरू हेर्न नसक्ने र मन्त्रिपरिषद्का निर्णयहरू उसले हेर्न निम्नले कानुनी व्यवस्था भएकाले साँच्चिकै भ्रष्टाचारलाई गर्दा करोडौ करोडका मात्र नभएर अबौका भ्रष्टाचार भएका छन् । त्यसको प्रत्यक्ष प्रमाण हो तत्कालिन माओवादीका लडाकु राखिएको शिविरमा भएको अबौको भ्रष्टाचार । के अब अधिकाराले त्यो फाइल खोल्न सक्छ ?

रहेको छ । मुलुकमा सबैन्दा बढी भ्रष्टाचार नीतिगत निर्णयमा हुने गरेको छ । एउटा विभागीय मन्त्रीले र सचिवले आँहूले पाएको अधिकारी समेत प्रयोग नगरी मन्त्रिपरिषद्को बैठकमा फाइल लेगेर त्यस्ताचारलाई भन्ने गरिन्छ । मन्त्रिपरिषद्को गर्ने निर्णयहरू समेत अध

एंगीन खबर

गोपीको पोस्टर सार्वजनिक

गोपी फिल्मको फर्ट लुक पोस्टर सार्वजनिक गरिएको छ। दीपेन्द्र लामाको कथा र निर्देशन रहेको फिल्मको विभिन्न डिजाइनका पोस्टरमा विभिन्न कार्की, वर्षा राउत, सुरक्षा पन्तका साथमा गाईबाच्छालाई समावेश गरिएको छ।

उच्च शिक्षा हासिल गरेको गोपी नामका युवक गाईपालनमा लागेको कथामा केन्द्रित फिल्म माघ १८ मा प्रदर्शन हुँदै छ। मणिकर्ण केरी र आरोही केसीको निर्माणमा र श्रीधर पौडेल कार्यकारी निर्माता रहेको फिल्मको पटकथा र संवाद सामीप्य तिमिस्तिनाले लेखेका हुन्। फिल्ममा समावेश कहिले काली कहिले लक्ष्मी बोलको गीत केही समयअघि सार्वजनिक गरिएको थियो। यसअघि घामपानी निर्देशन गरेका दीपेन्द्रको गोपी दोस्रो फिल्म हो।

डोलीलाई पिजी सर्टिफिकेट

सामाजिक प्रेमकथामा निर्माण गरिएको डोली फिल्मलाई सेन्सर बोर्डले पिजी सर्टिफिकेट दिएको छ।

२८ मंसिर अर्थात् अबको शुक्रबार प्रदर्शन हुने फिल्मको सोमबार सेन्सर भएको छ। निर्माता किरण नेपालीले आफ्गो फिल्मलाई पिजी सर्टिफिकेट दिइएको जनाएका छन्। पिजी सर्टिफिकेटसँगै यो फिल्म हेर्न १६ वर्षभन्दा कम उमेरका दर्शकले अभिभावकको साथ लाग्नुपर्नेछ।

राजबहादुर सानेको लेखन र निर्देशनमा बनेको फिल्ममा किशोर खतिवडा, पृथ्वीराज प्रसाई, सानिया खान, नवीन रेमी, संगीता नापित, अर्जुन गुरुलगायत कलाकारले अभिनय गरेका छन्।

भ्रष्टाचारको विषयमा कालो सहर

कालो सहर नामक फिल्म निर्माण भएको छ। माता सुर्मार्दी डोडकसनको व्यानरमा निर्माण भएको फिल्ममा सुशील क्षेत्री, सुरज आरडी, रविना खड्कलगायतले अभिनय गरेका छन्। फिल्मको हालै पोस्टर सार्वजनिक गरिएको छ।

दिनेशसिंह ठकुरीको निर्देशनमा बनेको फिल्ममा भ्रष्टाचार, लाग्नुपौष्ट दुर्व्यस्त, बाल यौनशोषण, कालो बजारीलगायत आपराधिक विषय उठान गरिएको बताइन्छ। प्रदर्शनको दुग्गो नलगेको फिल्मको निर्माता दीपकसिंह साउद र मुना साउद हुन्।

बलात्कारविरुद्ध संघर्षको फिल्म उत्कृष्ट

खातेरा २३ वर्षीय अफगानी महिला हुन्। उनी आफ्नै बाबुबाट बलात्कृत भएर गर्भवती हुन्छन्। राष्ट्रिय टेलिभिजनमार्फत उनले न्यायका लागि आफ्नो पीडा बताउँछन्। बलात्कारी बाबुलाई कारबाही र अफगानिस्तानको त्रिपुर्ण न्यायिक व्यवस्थालाई उजागर गर्न एक युवतीले गरेको संघर्षको कथा हो, फिल्म 'अ थाउजन्ड गर्ल्स लाइक मी'। यो फिल्मलाई सहारा मनीले बनाएको हो।

यही फिल्म काठमाडौं इन्टरनेशनल माउन्टेन फिल्म फेस्टिवल (किम्फ) २०१८ मा उत्कृष्ट ठहरिएको छ। अन्तर राष्ट्रिय प्रतिस्पर्धातर्फ पहिलो हुँदै यो फिल्मले १५ सय डलर

पुरस्कार पायो। अरुण भट्टराई र डोरोत्यो जुर्बोको 'द नेक्स्ट गार्डियनले दोस्रो हुँदै एक हजार डलर हात पारेको छ। त्यसै, मिकलास कल्स्टर्टर्म र मार्टिनी कार्टिनेमको 'इस्टर्न मेमोरिजले तेस्रो हुँदै पाँच सय डलर जितेको छ।

नेपाल पानोरामाअन्तर्गत आख्यानमा अविनाशविक्रम शाहको 'तटिनी' र गैरआख्यान विधामा विद्या चापागाई र कमल कुमारको 'मरिसको मान्छेले उत्कृष्ट हुँदै क्रमशः एक लाख र ७५ हजार रुपैयाँ हात पारे। पाँच दिनसम्म राष्ट्रिय सभागृह र नेपाल पर्यटन बोर्डमा भएको फेस्टिभलमा ३१ देशका ७० भन्दा बढी फिल्म देखाइएको थियो।

किम्फमा प्रदर्शित उत्कृष्ट पर्वतीय फिल्मको उपाधि मुनमुन धलेरियाको एन अनसर्टन विन्टरले जित्यो। सो फिल्मले एक हजार डलर पाएको छ। उत्कृष्ट साहसिक फिल्म प्रस्तुता डंगोलको 'डोल्पा डायरीले जितेको छ। सो फिल्मले पनि एक हजार डलर पाएको छ। सेनाड ग्याङ्जोको 'सुपर मंकले सबैभन्दा बढी दर्शकको रोजाइमा परी ५० हजार रुपैयाँ राशिको अडियन्स अवार्ड हात पान्यो। 'किम्फ डक लाइभ पिचामा छानिएका पाँच प्रतिस्पर्धामध्ये विद्या चापागाईको 'माउन्टेन गार्डले दुई हजार पाउऱ्ड पुरस्कार प्राप्त गरेको छ।

यसपटक किम्फले नेपाली द्राभलसर्सेंग मिलेर 'द्राभेल इन एन एटिच्युड' शीर्षकमा ३५ वर्षमुनिका युवाहरूको सर्ट फिल्म प्रतियोगिता पनि गरेको थियो। सो विधामा सुजन गौतमको 'भी एन्ड माई इन्डेभरले उत्कृष्ट हुँदै २५ हजार रुपैयाँ जितेको छ।

यस वर्षको निर्णायक मण्डलमा केन्द्रल माउन्टेन फिल्म फेस्टिवलका कला निर्देशक क्लेर जेन कार्टर, अस्ट्रेलियन फिल्ममेकर जोलियन हफ तथा नेपालका छिरिडिरिटार शेर्पा थिए। जुरुले अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिस्पर्धामा परेका १४ फिल्ममध्येवाट उत्कृष्ट तीन र नेपाल पानोरामाअन्तर्गत परेका २० फिल्मबाट उत्कृष्ट वृत्तित्र र कथानक चलचित्रको छनोट गरेका हुन्।

नवलको मारुनीमा पृष्ठ र सामाजी

निर्देशक नवल नेपालको निर्देशनमा मारुनी नामक फिल्म निर्माण हुने भएको छ। मंगलबार राजधानीमा प्रेसमिट गरी फिल्मबाटे जानकारी दिइएको हो।

पुनम गौतम निर्माता रहेको मारुनीमा पुष्ट खड्का, साप्राञ्जी शाह र रेबिका गुरुङ मुख्य भूमिकामा रहेको हुन्छन्। कार्यक्रममा फिल्म कलाकारदेखि निर्माता, निर्देशकसम्मालाई न्यायमा उतारिएको थियो। माघ दोस्रो साताबाट सुरु हुने फिल्ममा दुई सुन्दरीको कथा रहेको बताइएको छ। फिल्मको स्क्रिप्ट निर्देशक नवल र गोविन्द पूँयालले लेखेका हुन्। पुनमले यसअघि अझै पनि नामक फिल्म निर्माण गरेकी थिएन्।

कपरेट

आइएमई डिजिटल र नेपाल बंगलादेश बैंक सम्झौता

आइएमई युपद्धारा प्रवर्द्धित 'आइएमई डिजिटल' र नेपाल बंगलादेश बैंक लिमिटेडबीच 'आइएमई' पै मोबाइल मनीमार्फत विविध मोबाइल वित्तीय सेवा उपलब्ध गराउने सम्झौता भएको छ। सम्झौतामा आइएमई डिजिटलका प्रमुख सञ्चालन अधिकृत डेनियल डी श्रेष्ठ र बैंकका प्रमुख सञ्चालन अधिकृत सुरेश देवकोटाले हस्ताक्षर गरेका थिए।

सम्झौतामा नेपाल बंगलादेश बैंक लिमिटेड बैंकका साफेदार संस्था हुने जनाइएको छ। बैंकका सेवाग्राहीले चाँडै नै आइएमई पै वालेटमा आफ्नो बैंक खाता रिझ गर्नेलगायत बैंक खाताबाट वालेट र वालेटबाट बैंक खातामा रकम जम्मा गर्नेजस्ता सेवा प्राप्त गर्न सक्ने आइएमई डिजिटलले जनाइएको छ। यसका साथै नेपाल बंगलादेश बैंकका सेवाग्राहीले 'आइएमई' पै मा उपलब्ध रिचार्ज, मनी ट्रान्सफर र क्यु-आरमार्फत गरिने भुक्तानी सेवा पनि प्राप्त गर्न सक्ने जनाइएको छ।

आइएमई-पै को १६ हजारभन्दा बढी एजेन्ट आउटलेट सञ्चालन भएको जनाइएको छ। आइएमई डिजिटल सोलुशन्स आइएमई समूहअन्तर्गतको डिजिटल वित्तीय सेवा प्रदायक कम्पनी हो। नेपाल राष्ट्र बैंकको भुक्तानी तथा फर्जीट विनियमावली, २०७२' बमेजिम दूरसञ्चार सञ्चालको माध्यमबाट मोबाइल वालेट सेवा प्रदान गर्ने अनुमति प्राप्त गर्ने पहिलो कम्पनी भएको आइएमई डिजिटलले दबावी गरेको छ।

कृषि विकास बैंकद्वारा जेष्ठ नागरीक आथ्रमलाई सहयोग

कृषि विकास बैंकले भक्तपुरको सिद्धि सालीग्राम जेष्ठ नागरिक आश्रमलाई विभिन्न प्रकारका सामग्री भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न सक्ने कम्पनीले जनाइएको छ। बैंकको भक्तपुर दुधपाटी शाखाको आयोजनामा आश्रमलाई करिब रु ३ लाख ८५ हजार बराबरको भौतिक सामग्री सहयोग गरिएको हो।

निमित्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृति पूर्णप्रसाद आचार्यको प्रमुख आतिथ्यमा आश्रमलाई ६ थान हिटर, ३५ थान स्टील बजी थर्मस, ५ थान टेलिभिजन, ४ थान स्टील दराज, ४ थान स्टील न्याक र १ सय थान कुर्सी हस्तान्तरण गरिएको बैंकले जनाइएको छ। कार्यक्रममा निमित्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृत आचार्यले नेपाली जनताको आर्थिक स्तर उकासन तथा देशमा आर्थिक समृद्धि त्याउन कृषि विकास बैंकले खेलेको भूमिका बारे चर्चा गरेका थिए।

उक्त कार्यक्रममा बैंकका प्रवक्ता हिमलाल पौडेल, क्षेत्रिय कार्यालय लाईलाईका शाखा प्रमुख दिलीप श्रेष्ठ, छोन्द्र आचार्य लगायतको उपरिथी रहेको थियो।

सानीमा लाईफको जीवन श्री योजना सुरु

सानिमा लाईफ इन्स्योरेन्स लिमिटेडले व्यवसायिक कारोबार सञ्चालनको वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर रक्तदान तथा नयाँ जिवन विमा योजनाको औपचारीक सुरुवात गरेको छ। कम्पनीले प्रधान कार्यालयमा रक्तदान तथा 'सानीमा जीवन श्री योजनाको सुरुवात गरेको हो।

उत्कृष्ट जीवनबीमा योजना प्रस्तुतर्गत उद्देश बमेजिम 'सानिमा जीवन श्री योजना ल्प्याएको कम्पनीले ज

सल्लाहकारबाट...

सरकारका सल्लाहकारहरू नै दुईथरी कुरा गरिरहेका छन् यसबेला कसकसले समिटको पक्ष र विषक्षमा बोले भनेर जनताले जान चाहिरहेका छन्। सरकारमा रहेका सत्ताधारी दलकै केही व्यक्तिहरू बचाउमा लागेका छन् भने अर्कथरी व्यक्तिहरू विरोधमा लागेका छन्। यसरी सत्ताधारी दलभित्र व्यापक असन्तोष उज्जिएको छ। सम्मेलन भयो के गन्यो भने भन्दापनि सरकारको प्रत्यक्ष सलग्नतामाथि नै प्रश्न उज्जिएको छ। प्रधानमन्त्रीको भूमिकामाथि नै प्रश्न उज्जिएको छ। अधिकारीको आँखा प्रधानमन्त्रीका सल्लाहकारमाथि परेका छन्। प्रधानमन्त्रीलाई किन उनीहरूले यस्तो सल्लाह दिए किन प्रधानमन्त्रीलाई विवादमा तानिदिए अहिलेको जटिल प्रश्न भनेको यही हो।

पूर्वप्रधानमन्त्री माधवकुमार नेपालको प्रत्यक्ष सलग्नता र जनताको सुकावप्रति उनको आक्रोशले थप आशका मात्र होइन।

चोरी गर्न...

गर्दै आएका थिए। लकिङ्ग प्रणाली जडान गरेपनि विराटनगरमा भने तेल चोरी भएपछि सत्यतथ्य पता लगाउन र चोरीमा सलग्न भएकालाई कारबाही गर्न निगमले छानिवन समिति नै बनाएर सत्यतथ्य बाहिर ल्याउन लागेपछि कारबाहीमा परिने डरले चालकहरूले आन्दोलनको साहरा लिएका हुन्। निगमले चालकका यस्ता अवैधानिक माग पूरा गर्न नसक्ने जनाईसकेपनि चालकहरू आ आफ्ना इच्छन द्यायकरहरू नचलाउने धम्की दिइरहेका हुनाले अब सरकार नै अग्रसर हुनुपर्ने अवस्था आएको छ। चालकहरूका यस्ता माग पूरा गर्दा एक पटकमा प्रति द्यायकर डिजेल सात हजार चार सय २५ रुपैयाको ७५ लिटर र पेट्रोल तर्फ सात हजार सात सय २८ रुपैयाको ६९ लिटर तेल घोटाला हुने भएकाले कुनै हालतमा त्यस्ता माग स्वीकार गरिनु हुँदैन।

मुलुकमा कानुनी राज्य रहेको छ भने भैं सुशासन र भ्रष्टाचारमा शुच्य सहनशिलता अपनाइएको हो भने दिन दहाडै चोर्न पाउनुपर्ने माग राख्दै आन्दोलनमा उत्रिएका द्यायकर चालकहरूमाथि कानुनी कारबाही गरी मुलुकमा इच्छनको अभाव हुन नदिने व्यवस्था मिलाउनु आवश्यक छ। गत शुक्रबार उपत्यकाका लागि चाहिने इच्छन आपूर्ति गर्न थानकोट डिपोमा ९० सुत्रीय पनि उचित हुन सक्दैन।

साल्ट ट्रेडिङ...

जस्तापाता सामुदायिक विद्यालयलाई प्रयोग गर्न दिने निर्णय गरेरे जस्तापाता मानाउन सरकारले निर्देशन दिएको भएपनि पुनर्निर्माण प्राधिकरणले जस्तापाता खरिद गर्न कुनै चासो देखाएन भने सरकारसमेत मौन रहेकाले सरकारले नै साल्टलाई जस्तापाता टेप्डरमार्फत विक्रि वितरण गर्न निर्देशन दिएकाले साल्टले टेप्डर आवान गर्दासमेत कसैले टेप्डर नहालेका हुनाले पुन २०७४ माघ १४ गते टेप्डर आवान गरेपनि कसैले पानि टेप्डर नहालेका हुनाले पुन २०७५ जेष्ठ ९ गते अर्को टेप्डर आवान गरेको थियो। त्यसबेला एउटा पानि टेप्डर परेन। भारतको जिदल कम्पनी जस्तापाता उत्पादनका लागि विश्वमै नाम कमाएको कम्पनी हो। विश्वमै नाम कमाएको कम्पनी भएकाले उसले उत्पादन गरेको जस्तापाता अन्य जस्तापाताभन्दा बढी टिकाऊ हुने र गेज पानि बढी हुने भएकाले अन्य जस्तापाताको मूल्यभन्दा केही मूल्य बढिरहेको छ। भारतमै उक्त जस्तापाताको मूल्य अन्य जस्तापाताको भन्दा बढी रहेको छ। नेपाली बजारमा पाइने जस्तापाताहरू धेरै टिकाऊ नहुने र केही सस्तो मूल्यमा पाइने भएकाले साल्टले त्याएको जस्तापाता खरिद गर्दा कमिसन नपाइने भएकाले पुनर्निर्माण प्राधिकरणका उच्च तहका पदाधिकारीहरू र पुनर्निर्माण सचिवी काम गर्ने अन्य निकायका पदाधिकारीहरूले साल्टसँग जस्तापाता खरिद गर्न नचाहेका हुनाले साल्टको २५ करोड रुपैया डुब्ने अवस्थामा पुगेको हुनाले अब सरकारले नै निर्णय गरेर साल्टले सरकारको निर्देशनमा त्याएको जस्तापाता सरकारले नै खरिद गरी सामुदायिक विद्यालयदेखि नेपाली सेना र नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीहरूलाई दिनु उपयुक्त हुनेछ। सरकारको निर्देशन स्वीकार गरी एउटा पलिक, प्राइमेट पार्टनरसिप कम्पनीबाट सञ्चालन भएको साल्टलाई डुबाउने काममा सरकार नै लाग्नु भनेको मुलुककै लागि दुर्भाग्य हुन सक्छ। त्यसेले त्यस विषयमा सरकारले तत्काल निर्णय गरी साल्टलाई डुबाउन बचाउन आवश्यक छ।

उनको दलप्रतिने धक्का लाग्नसक्ने विश्लेषण हुन थालेको छ। अहिले सञ्चारमन्त्री प्रधानमन्त्रीका सल्लाहकारहरू त्यसको बचाउमा लागेका भएपनि उनीहरूको तेलमेल मिल्न सकेको देखिँदैन। प्रधानमन्त्रीका पराराष्ट्र सल्लाहकारले त आफूलाई पूर्वमन्त्री भन्दै केही सभा सम्मेलनमा भाग लिएका तस्वीरहरू सामाजिक सञ्जालमा प्रकाशित भएपछि प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई समेत थप संकेट पैदा हुन सक्छ। सम्मेलनको विषयमा रहेका दलहरूले गर्ने नहुने काम गन्यो भनिरहेका बेला सत्ताधारी दलकै नेताहरू विरोधमा उत्रिएपछि दुई तिहाईभन्दा बढीको समर्थन प्राप्त सरकारपनि संकटमा पर्न सक्ने सम्भावना बढेको छ। पूर्वप्रधानमन्त्री भलनाथ खनाल, पूर्व पराराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, पूर्व उपप्रधानमन्त्री भीम रावल, नेता धनश्याम भुसालसमेत विरोध गरिरहेका छन् भने अन्य धेरैले त्यसको विरोध गरेका हुनाले अब प्रधानमन्त्रीले आर्पू सल्लाहकारबाट सतर्क हुनुपर्ने अवस्था देखिएको छ।

माग राख्दै ४० द्यायकरहरूले इच्छन अनलोड गरेनन्। उनीहरूले जसरी भएपनि आयल निगमलाई ढुङ्गा टेकाउने भन्दै आफ्ना माग पूरा गर्न दबाव दिइरहेका छन्। चालकहरूको यो माग घातक रहेको छ। सम्पूर्ण द्यायकरमा ३ सेन्ट्रिमिटर तेल मिलाउन पाउनुपर्ने मागले इच्छनमा तुलो चलखेल गर्न खोजिएको निगमका निर्मित कार्यकारी निर्देशक सुशिल भट्टाराईको भनाई रहेको छ। द्यायकर चालकलाई दिनहुँ करोडीको इच्छन घोटाला गर्न कुनै हालतमा पनि दिनहुँ हुँदैन।

लकिङ्ग प्रणालीबाट ९८ प्रतिशतभन्दा बढी चोरी नियन्त्रण भएपछि भारतले समेत आफ्नो द्यायकरमा त्यसै लकिङ्ग प्रणाली जडान गरेको छ। नेपाल आयल निगमले सकेसम्म सतप्रतिशत चोरी नियन्त्रण गर्न भारतीय आयल निगम (आइओसी)को सहयोगमा लकिङ्ग प्रणाली जडान गरेको थियो। लकिङ्ग प्रणाली ढुङ्गाहुँदै पनि केही समय पहिला विराटनगरमा द्यायकर चालकले लकिङ्ग प्रणाली नै विगरेर २० हजार लिटरको द्यायकरहरू २५ सय लिटर डिजेल चोरी गरेको रहस्य बाहिर आएको थियो। यसरी लकिङ्ग प्रणाली नै विगरेर चोरी गर्न पत्केका चालकहरूको नाजायज माग पूरा गर्नु भनेको जनताको ढाड सेक्नु र भ्रष्टाचारीलाई बढवा दिनु बाबेक अन्य केही हुन नसक्ने भएकाले निगमले नाजायज माग पूरा गर्नु कुनै हालतमा पनि उचित हुन सक्दैन।

राप्रपा...

माने धर्म हिन्दुराष्ट्रका बारेमा स्पष्ट हुनुपर्ने प्रस्तावमा छलफल हुनुपर्ने आवश्यकता टडकारो देखिएको छ। नेपाली काग्रेस हिन्दुराष्ट्र र संवैधानिक राजतन्त्रको पक्षमा उभियो भने प्रजातन्त्रवादीहरू एक ठाउँमा आउन सक्ञन, वातावरण बन्द र अहिलेको नेकपाको अधिनायकवादी सत्तालाई चुनीति दिन र आगामी चुनावमा हराउन सफल हुने विश्वास गर्न सकिन्छ।

बर्दी खोल्न...

महानिरीक्षक खनाललाई बोलाइएको थियो। सांसदहरूले पन्तको बलात्कार र हत्यामा सलग्न भएका व्यक्तिहरूलाई बचाएर निर्दोष व्यक्तिलाई फसाउने खोजिएको आरोप सांसद प्रमिला कुमारी यादवले लगाइएकी थिइन्। उनले प्रहरी महानिरीक्षक असफल सापित भईसकेकोले पदमा बसिरहन नहुने भन्दै राजिनामा माग गरेकी थिइन्। उनले पन्तको हत्याको पत्तो लगाउने क्षमता खनालमा नभएको भन्दै छोरीको त कुरा छोडी छोरामान्छेपनि बाहिर निस्कन नसक्ने यो कस्तो सुरक्षा हो भन्ने प्रश्न समेत गरेकी थिइन्। अर्का सांसद महेशकुमार महराले प्रहरीको नेतृत्वमाथि विश्वासको संकट पैदा भयो भने प्रश्न समेत महानिरीक्षक खनालसँग राखेका थिए। महानाले वास्तविक अपराधी प्रहरीलाई थाहा भएपनि किन प्रमाण लुकाउने बर्खास्त भएका प्रहरी उपरीक्षक डिल्लीबहादुर विष्ट र बम दिदीबिहीनामाथि कुनै अनुसन्धान गरिएन उनीहरूलाई गिरफ्तार गरी कडीकडाउ गरेर सोधपुछ गर्ने कार्यमा प्रहरी नेतृत्वलाई कसले रोक्यो? अर्का सांसद कालीबहादुर मल्लले त नेपाल प्रहरी र उनको नेतृत्वलाई दात विनाको कुकुरसम्म भन्न भ्याएका थिए। प्रहरीको नेतृत्व देखावटी मात्र भएको भन्दै पछिल्लो समयमा अपराधीहरू डराउने छोडेको भन्दै प्रहरी नेतृत्वमाथि आक्रोशसमेत पोखेका थिए।

सांसदका कुरा सुनिसकेपछि महानिरीक्षक खनालले पन्तको प्रकरणमा प्रहरी असफल भएको मान नमिलो तर्क गर्ने प्रहरी प्रहरीलाई भएको मूल्यांकन गर्न नहुने बताएका थिए। पन्तको हत्या प्रकरणमा प्रहरीलाई निर्देशन दिएको प्रमाणित भएमा आफु बढी खोल तयार रहेको धम्कीपूर्ण अभिव्यक्ति समेत सांसदहरूलाई दिएका थिए। प्रहरी महानिरीक्षकबाट प्रमाणहरू नष्ट भएको स्त्रीकार गरिसकेको अवस्थामा प्रमाण नष्ट गर्ने गर्न सक्ने सम्भावना नभएकाले किन प्रहरी नेतृत्वले प्रमाण नष्ट गर्ने प्रहरीलाई पकाउ गरी अनुसन्धान गर्न चाहिरहेको छैन? तत्कालिन क्षमनुपराका प्रहरी प्रमुख र अन्य केही निलम्बनमा परेका प्रहरीहरूलाई पकाउ गरी अनुसन्धान अधिकारीहरूलाई अन्यले प्रमाण नष्ट गर्ने गर्न सक्ने सम्भावना नभएकाले किन प्रहरी नेतृत्वले यस्तो संकटमा प्रहरीलाई पार्ने नै थिएन। त्यसेले पनि आहिले पनि प्रहरी नेतृत्वमाथ